

Hétfő, 1923 december 24.

végezték beküldött műszereket 10
alatt visszaküldöm. Telefon 313

aitól feljebb

Calea Victoriei 2

Utoda

serfi

ernemüeket

er-kalap 300 lej

Ijuk,

lökkel 2 négyzetmé-
nely más gyártmányuval

redése Cluj

alatt Telefon 692

Rt.

PSÖR

ON 7 6 8

boák

ban nagy raktár

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI LAP

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 250. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tebeth 17 * 1923 december 25 Kedd

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ct
Egy szám	— 1-50 ct

Szabadítsák meg a tisztességes kereskedelmet béklyóitól

Irta Tuffli R. Richárd, Románia volt prágai kereskedelmi attaséja

Erdély, Bánát és Bukovina kereskedői, akik évszázadokat számláló történelmi multra tekinthetnek vissza, ma mindenben megütik a nyugati államok kereskedőinek mértékét. Erdély, Bánát és Bukovina kereskedője, aki egészséges kulturán nevelkedett fel és a többszázados kereskedelmi fejlődés során ugyszólván a tökéletesség fejlődött, teljes tudatában van valódi társadalmi hivatásának és azért úgy az államnak, mint a közigazgatás vezetőinek értékes és hasznos tanácsadójává szolgál.

A kereskedőknek sokféle kulturális és főleg szakirányú szervezetei annakidején a számos tanácsok megalkotására készítették a hatóságokat és a tanácsoknak egészséges hangja sokban járult hozzá a közügyek helyes mérlegeléséhez. Ma pedig, annyi háborús év után, annyi erkölcsi és anyagi nyomorúság után, a kereskedőosztály még hatalmasabb, mint valaha, mert szervezetszerűsége és egysége akaratanál fogva tagadhatatlan erőt képvisel és így mindenekelőtt biztosítja a nyugalmat és a rendet.

Ez a társadalmi osztály egyedül Kolozsváron tizenhat szindikátust számlál, amelyek közül nem egy nemcsak elsőrangú vezetőrésszel díszelkedhetik, hanem folyóiratokkal és betélapokkal is rendelkezik és így a szavuk, ha nem is döntő az esetek többségében, a vezető-körök előtt szükség esetén mindig meghallgatásra talált. Erdély kereskedője, aki a fent részletek módjával nevelkedett fel és a különböző társadalmi és szakmai kérdésekkel nemcsak sajtója, hanem rendes heti megbeszélések révén is állandó kontaktust tart fenn az élettel, az emberiség sorsdöntő problémáit nemcsak szakmája szűk prizmáján, de az állampolgár szélesebb látókörén keresztül is megitéli.

A kereskedőosztálynak, amely a mai társadalomban reáviró hivatásnak teljes tudatában van és minden kasztszellemtől ment, nincs és nem is lehet más vágya, mint a többi társadalmi osztályokkal együtt harcolni a zilált gazdasági helyzetben lévő ország újjáépítéséért. Ez lévén a valódi kulturális és lelki helyzete annak az erdélyi kereskedőnek, iparosnak és kézművesnek, aki a korona beváltása és a volt monarchia hadikölcsönkötvényeinek megsemmisítése révén ugyanannyit szenvedett, mint az ellenségektől végigpusztított régi királyság kereskedője, könnyű megérteni azt a hallatlan felzúdulást, amelyet azoknak az önkényes intézkedéseknek az alkalmazása idézett elő, amelyek ahelyett, hogy olcsóbbá tették volna az életet, béklyókat raktak a tisztességes és becsületes kereskedelemre. A különböző megszorító intézkedések, a sokféle árcsökkentések, végül az uszoratorvény jelentékeny károk okoztak a becsületes és szorgalmas kereskedő-eknek, és ami még sokkal sajnálatosabb, lelke mélyéig megbántották a kereskedő-állampolgárt, mert egyszínnyonalra helyezték a legutolsó zsebtolvajjal. Nagy hátránya ennek az uszora-törvénynek az is, hogy hatalmas szakadékot teremtett a kereskedők és a többi társadalmi osztályok között és ezt a szakadékot nehéz lesz újra eltüntetni.

Mi, mint a rendet elsősorban szolgáló társadalmi osztály, kétségbeesett kiáltásunkkal újra és újra hangsúlyozzuk, hogy a mi hangunknak is meghallgatásra kell találnia. Mi, akik a százféle intézkedések, megszorító törvények és az általános elértéktelenedés sulya alatt nyögünk, hitel és készpénz nélkül állunk, a kormányhoz fordulunk, elsősorban pedig a kereskedelemügyi miniszterhez, aki maga is törekszik megszüntetni a visszás helyzetet és az összes társadalmi és gazdasági tényezők együttműködése révén a teljes akciószabadság visszaállításán fáradozunk.

Amikor a kereskedelem szabadságát kéri-

jük, csak a lehetőség keretein belüli akciószabadságra értjük alatta. Kérünk elsősorban kategórikus intézkedéseket, amelyekkel biztosítsák a hivatalnoki karnak a társadalmi helyzeténél fogva öt megillető emberi életmódot, hogy szabad idejét pihenésre fordíthassa. Így azután nem lesz kénytelen a megélhetés napról-napra nehezedő sulya alatt különböző kísérletekhez folyamodni, ha biztosítani akarja megélhetését.

Kérjük azt is, hogy az állam haladéktalanul egyenlítse ki a szállítóival fennálló tartozásait, mert a mai nagy pénzszűke idejében a fizetés megtagadása nemcsak megkárosítja a szállítókat, hanem a vállalatoknak a fennmaradását is veszélyezteti. Kérjük a vasárnapi munkaszünet tiszteletbentartását, de minden más hatóságilag kötelező munkaszüneti nap helyrehozható károkat okoz a kereskedőknek. Kér-

Tatarescu közoktatásügyi ellenőrző utja Erdélyben

A kisebbségi miniszter és Lupu Antonescu közoktatásügyi vezérfelügyelő ellenőrzi Angheliescu rendeleteinek végrehajtását

(Kolozsvár, december 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt a bukaresti gyorsvonattal Kolozsvárra érkezett Tatarescu kisebbségi miniszter. Az érkező minisztert a pályaudvaron Gethie subprefektus fogadta, akinek néhány szavas üdvözlő beszéde után Tatarescu miniszter automobilon a prefektúrára hajtott, ahol a megye költségvetéséről fontos megbeszéléseket folytatott Muresan pretekussal.

Ma délután munkatársunk felkereste Tatarescu minisztert, aki kérdésközlésünkre kijelentette, hogy utja nincs összefüggésben a Bukarestből kiküldött vizsgálóbizottság munkájával.

— Mostani utam közlekedésügyi szemleut mondotta a miniszter — Lupu Antonescu közoktatásügyi vezérfelügyelővel sorra látogatjuk Erdély iskoláit, hogy meggyőződést szerezzünk arról, végrehajtják-e mindenütt a maga egészében Angheliescu miniszter rendeleteit. Egyszerűségi meg-

A görög királyi pár ünnepélyes fogadtatása Bukarestben

Az udvar és a kormány tagjai várták a pályaudvaron. A bukaresti görög kolónia hűségnyilatkozata. Venizelosz teljhatalmat kap

(Bukarest, dec. 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A görög királyi pár szombaton délután négy órakor érkezett meg Bukarestbe. A pályaudvaron már három órakor megjelentek a király és a királyné, Bratianu miniszterelnök, a kormány Bukarestben tartózkodó tagjai, a hadsereg képviselőiben több főrangú tiszt, a királyné udvarhölgyei, Stazisz Görögország bukaresti meghatalmazott minisztere a bukaresti görög kolónia küldöttségével. Egyenyed 4-kor érkezett a pályaudvarra a király és a királyné Iléana és Irina hercegnőkkel. Az udvari vonat megérkezésekor a királyi család és a hatóságok tejei alig leplezett felindulással beszélgettek.

A peronon kétoldalt a díszszád és a görög kolónia tagjai állottak fel, közöttük foglalt helyet a királyi család és a hatóságok. Négy órakor be-futott az udvari vonat, a zenekar a görög himnusz játszott, a főtisztek, miniszterek és az egész tömeg melegen üdvözölte a görög királyi párt. Az udvari kocsi-ból Erzsébet királyné szállt le először, hit a király

könnyezve ölelt meg.

Mária királyné szintén meghatóttan üdvözölte leányát. Majd leszállt György király is, aki barátságosan szorított kezét Ferdinánd királlyal és megölelték egymást. Ezután a görög király bemutat-ta a méltóságoknak kíséretét Suto udvari mar-sallt. A görög kolónia foglalt helyet a "zito"-kiál-tásai közben Lazaris a bukaresti görög iskolaegye-sület elnöke átnyújtja a királynak a kolónia hű-

jük végre, hogy a községi adók megállapítá-sánál vegyék figyelembe azt a tény is, hogy az államnak is fizetünk adót és ennél fogva ne lépjen túl a lehetőség határát. Végző energi-ákkal tiltakozunk Kolozsvár városának leg-utóbbi községi szabályzata ellen, különösen azért, mert Kolozsváron a törvény által meg-engedett harmincszázalékos maximumot állapi-tották meg, ami pedig nemcsak a legnagyobb igazságtalanság, de a pénz elértéktelenedését és így az élet drágulását vonja magután.

Az adóbevételeknek az adózók képessé-geit messze túlhaladó fokozása ugyanngy bírá-landó el, mint új bankjegykibocsátás, amely eleinte megoldásnak tűnik fel, de később lej-tőre viszi a remények szakadékára épített légvárát.

Hogy Erdély kereskedői olyan lelkesen harcoltak kollégáikért, azt bizonyítja, hogy tu-datában vannak, csak Nagyrománia kereskedői-nek együttműködésével adhatják meg az or-szágnak azt a tekintélyt, amelyre a mai nehéz idők gazdasági és kereskedelmi körülményei között különösen szüksége van.

akarjuk vizsgálni, melyek azok az iskolarendelt-elleni jogos panaszok, amelyek orvoslásra szorulnak. — Természetesen Kolozsváron való tartózkó-dásom alatt magam is igyekszem személyes im-pressziókat szerezni a Kolozsváron történekről, annál is inkább, mert több sajtószindikátus és ma-gánosok is közvetlenül hozzám fordultak panaszai-ka-lal. Egyelőre még nem volt időm részletes intor-mációkat szerezni és így nem is nyilatkozhatom. Impressziómról azonban részletes jelentést fogok tenni a miniszterelnöknek, aki maga is figyelem-mel kíséri a vizsgálat eredményeit.

Tatarescu miniszter ezután kijelentette, hogy két napot tölt Kolozsváron és ellenőrző utjának következő állomása Szatmár lesz. Végül munkatár-sunk kérdésére kategórikusan megafulta egyes bu-karesti lapoknak azt a hírt, hogy Bratianu Jonel miniszterelnök a kolozsvári zavargások miatt meg-indított vizsgálat ellenőrzésére Kolozsvárra jön.

ségnyilatkozatát. A két király automobilba szállt, amelyet a királyné autója követett. A görög ki-rályi pár egyelőre a cotroceni palotában száll meg.

Athén, december 24. A görög távirati iroda jelenti: A görög kormány a minisztertanács ha-tározatának megfelelően táviratozott Venizelosznak és a képviselők, a hadsereg, a flotta és a görög nép tulnyomó többségének kivánságára hivatkozva fel-szólította, lehetőleg

még a nemzetgyűlés összehívása előtt térjen vissza Görögországba.

Háromszáz liberális és republikánus képviselő külön táviratot küldött Venizelosznak. Venizelosz visszahívásának hírért az egész görög sajtó kedve-zően fogadja, kifejezve meggyőződését, hogy Veni-zelosz eleget tett a közvélemény óhajának. Veni-zelosznak teljhatalmat fognak adni.

Athén, december 24. Közvetlenül az ural-kodó távozása után letartóztatták a király két szárnysegédjét, akiket azzal vádolnak, hogy részt-vettek a legutóbbi metaxista összeesküvésben. A legutóbbi görög választások alkalmából a köztár-sasági párt kétszázhusz szavazattal

abszolút többségre tett szert.

Az összes jelenlegi minisztereket megválasztatták. Plastiras, a forradalom vezére, kijelentette, hogy január másodikán a forradalmi kormány át fogja adni a hatalmat az alkotmányozó nemzetgyűlésnek.

Városról-városra

VI.

Az a város, mely most kerül sorra, nem csupán egy hosszú, fáradságos utnak, de egy életnek állomása is. Az olvasó bocássa meg, ha e komoly beszámolóba némi szentimentalizmus is vegyül, de — hisszük — nem lesz majd rovására. A messzire szakadt gyermek került vissza ifjú éveinek városába, a régi házak, régi emberek közé. A fáradt vándor már bele is unt abba, hogy önmagát keresse, és lemondott régen, hogy találkozása lehessen valamikor is régi magával. De a gyermeki évek minden édes emlékével szines ez a város, talán tanulságos lesz megírni: mit hagyott el egykor és mit talált meg újra.

Szászvárosról

szól ez a beszámoló. Valamikor kollegiumos deák volt itt e sorok írója s szíve minden vágya: rámás csizma, fekete zsinoros nadrág, meggy-színű mente, Booskai sapka. Az internátusban minden diákszoba más és más kuruc vár nevét viselte s büszke diákdalok csufolták a németet. Az ősi kollegium így nevelte diákjait, régi nemes kuruc-tradíciókkal, nemzsidót és zsidót egyaránt. Zsidó életünk meg az volt: szombat délután diákintenzistele, lehető gyakori bíccseléssel és minden téli évad szenzációja: az izraelita nőegylet jótékonycélú mulatsága, melyre bennünket is kiengedtek. De számomra több volt ennél, mert az spai házból készült, csiszolódott a műsor, melynek zsidó jellegét egy-egy Kiss József vers adta meg. Akkoriban a „Jehova” és a „Simon Judit” járta. Ezzel azután el is intézték minden zsidó vonatkozást: zsidó dalok, héber költők verseiről, zsidó irodalomról szót se hallottunk. A műsor „népies” száma Lobstein bácsi „Tót” táncmester monológja volt, de ez mégis csak „zsidó” szám volt, már a kiejtésénél fogva is. Ez volt a zsidóság kultúreléte.

A belső, vallásos élet azonban annál bensőségesebb. A zsidó családok szoros jó viszonyt tartottak fenn a csak egymás között érintkeztek. Társadalmi eltérések alig voltak; igaz, hogy „gazdag” ember se igen volt. De ügyvéd, orvos, kiskereskedő és adótárnok: szép, békés barátságban fért meg egymással. Péntek este rendezésen eljártunk a templomba s a sakter se panaszkodott: talán egyetlen családnál volt „tréfa” a háztartás.

Tizennyolc éve annak. És a tizennyolc esztendő átforgatta a várost és át a zsidóságot. A régi gyermeki szemben a kis, emeletes házak még mindig a nagy paloták hitét őrzik, a kis városi cukrászda süteményének édes ízére emlékszik az meg és minden utca kövének

látván sajog a pajkos régi deák felhorzolt térde. De azért minden más, hiába fut elém könnyes szemmel a jó Goldstein néni és Lobstein bácsi is hiába idézi régi műkedvelő sikerének emlékét. Tizennyolc év kis darabkája a kétezer éves galutnak és mégis több változás esett ezalatt, mint a gettó sok századában.

Már nincs izraelita nőegylet, a régi monológokat is elfelejtették. S ha zsidó, — zsidóval jön is csak össze, van már gazdag is, nagyon gazdag is van, ki megmaradt szegénynek. A gazdasági eltérések már szinte vagyonskála szerint állítja glédába a szászvárosi zsidókat, akiket azonban mégis szerves egységbe fog össze: az antiszemita izgatás, melynek Orestie egyik góppontja. Itt nyomják az antiszemita röpiratokat s alig van ház, melynek falán „Palesztina propaganda” (La Palesztina cu jidani) ne diszelegne. Megvan tehát a zsidóságon belül a tagozódás, kiélé azonban teljes az egység.

A zsidóság vallásos élete megváltozott. Ugy mondták, alig van két ház, mely szigorúan tartaná a háztartás rituálét. Valószínűleg kettőnél sokkal több zsidó háztartás van, de bizonyos, hogy tizennyolc év után a vallásosságunk nincs meg az az ereje Szászvárosban, hogy önmagában egységbe tartja a zsidóságot. Sehol se érztem olyan teljességgel a zsidóság életének ezt a nagy, tragédiás jelenségét, mint abban a városban, hol gyermekkorom emlékei még egy teljes vallásos közéletet fognak körül. Abban az arányban, ahogyan a zsidóság közvetlenebb gazdasági közösségbe került a gazdanépekkel, hagyta el a vallásos élet törvényeit.

De Szászvárosban is: a zsidó népi gondolat elmélyedése ellensúlyozza a vallásos élet egyre súlyosabb hiányát. És ez a vigasztaló és ez a tanulság. Ha csak annyi jelentősége lenne a zsidó nemzeti mozgalomnak, hogy megtartsa, megőrzi a zsidóságot és így megakadályozza a lemorzsolódási folyamatot: már akkor is sorosdantó. Szászvárosban szívek mélyén él ez a zsidó gondolat. A régi kasszinóteremben — mennyi édes, felejthetetlen nőegyleti estély emléke rendezi a multba néző szívben műkedvelő koncertjét — rögtönzött műsort állítanak össze. Bialik, Morris Rosenfeld versek szerepelnek műsoron, Goldstein Rózsika egy Giszkalay verset szaval mély érzéssel. És amikor Szőnyi dr. a Keren Hajjaszód erdélyi vezetője Palesztina-munkáról beszél, kigyulnak a szemek és bizony érett szívekbe hull a szó. Megérezzük, hogy itt már régi, komoly zsidó munka folyik. Hisz tudjuk: a kis hitközség papja, Stern főrabbi valóban lelkipásztora híveinek s dr. Lö-

vensteinnál, a hitközség és a csoport elnökénél kevés munkakészebb és agilisabb vezető egyéniségünk van. A Palesztina-munka vezetését Goldstein takereskedő vállalta. A Goldstein-családnál kedves megbízást kaptam: örökbe akarnak fogadni egy 14—15 év körüli teljesen árva zsidó fiút... — mert amint nemes szívvel mondják, — az is zsidó kötelesség.

Szászvárosban is megalakult az Aviva. És mert sok a lány, két csoportja is: a „Ruth”, amelynek Lobstein Idus, a „Rachel”, melynek Roth Margit a vezetője. A két Aviva most egymással versenyez: melyik végez értékeesebb, zsidó lányokhoz méltóbb munkát. A zsidó fiúk se hagyják megszégyeníteni magukat. A szászvárosi „Bariszeza” bűszke jellegével jelenti megalakulását: *Am Jisrael cháj!*

Megfontoltan és helyesen választották a szászvárosi ifjak a jelégét: a zsidó nép ő! És ha tizennyolc év után ez a viszontlátás sok illuziót foagtott is szét, sok új tanulsággal szolgált: annak a roppant erőnek felismerésével, mely — ime — új életre fogja össze a szászvárosi zsidóságot. (sz. b.)

Az Aviva-leányok az árvákért

A kolozsvári Aviva leánycsoport tagjai, kik csak nemrég nagyszerű estélyt rendeztek a zsidó árvák javára, hivatásukat komolyan átértve, új, dicséretes feladatra vállalkoztak. Ismeretes, hogy az amerikai Joint csak bevezette az árvasegélyezést és évről-évre csökkenteni kénytelen a támogatását, melynek minden terhéért aztán a helyi társadalomnak kell átvennie. A zsidó tradíciók a legszentebb kötelességnek írják elő az árvák segélyezését, mégis a kolozsvári zsidóság részéről nem karolták fel eddig az ügyet azzal a megértéssel, amint az kívánatos lenne. A zsidó árvagondozók kolozsvári csoportjának kevesebb tagja van, mint a támogatásra szoruló helyi árvák száma és a tagdíjából befolyó összegek a szükségletek tíz századát sem fedezték. Ennek az állapotnak tarthatatlan voltát érezték át az Aviva lelkes zsidó leányai, amikor arra vállalkoztak, hogy felkeresik a zsidó társadalom minden felnőtt tagját és megértetik mindeikkel, milyen súlyos kötelességeink vannak, különösen most, télviz idején árváinkkal szemben. Semmi kétség sincsen, hogy leányaink fáradozását a megérdemelt siker fogja kísérni és senki sem fogja kivonni magát az árvák támogatásának kötelessége alól. Az árvagondozónak ezekben a hónapokban száznál több árvát kell ellátnia téliruhával és fűtőanyaggal is ehhez a nemes akciókhoz a zsidó társadalomnak kell nyújtania a megfelelő anyagi segítséget.

* Stanniol, arany, ezüst, színes Lepagenál, Cluj. Kérjen árajánlatot.

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Méir Aárón Goldschmidt

— És maga a lány is, — ha mint szerelmes el is tudja feledni azt, hogy maga zsidó, — de mint asszony, mikor a szerelem izzása már lehült kevésség — talán mégis rá fog eszmélni egyszer — és gondolja csak meg, hogy haragjában valamikor kiszalaszthatná száján...
Jákob reszketett, de hallgatott.

— De egy művelt lánynál ez kizárt dolog, — mondotta némi megfontolás után, — nem! Erre sohase lesz képes!

— Mondjuk! — De hát a világi törvények! Kicsoda eskesse magukat össze? — Ugye valami keresztény pap. És milyen vallásban nevelődjenek majd a gyermekeik? — Keresztény vallásban! — A gyerekek fiatal korukban majd magukba szívják a zsidók ellen való ellenszenvet és belénevelik majd őket, hogy saját apjukat megvessék. Gondoljon csak rá, hogy saját gyermeke, akit ölében tart és éppen a leckét kérdezi ki, — váratlanul azzal a kérdéssel szakítja félbe magát: „mondj csak apa, ugye a zsidók feszítették meg a Krisztust? Azok az utálatos zsidók! Ha egyszer egy zsidó kezembe kerül, hát mindjárt agyonütöm!”

— Borzasztó dolgokat mond maga Léwy! — És gondolja meg azt is, — folytatta Léwy, — hogy a házasság valami magosabbrendű dolog, mint két embernek pusztá együttléte, azzal a céllal, hogy gyerekeket hozzanak világra. A házasságban van valami vallási elem is, melynek benső értelme az, hogy férj és feleség egy magosabbrendű egységbe forrjanak össze. De ösgyűlölség van a keresztény és zsidóság között. Mint Atréus és Thyestes lángjai

egy tudnak egymásban izzani, anélkül hogy egygyé válnának. Én nem tudom, hogy honnan származik ez a sötét és érthetetlen gyűlölség. Atka ez talán annak, aki a Golgothán halt meg? Talán az ő vére az ami közöttünk áll?... Nem tudom, — én nem ösmerem származását. Én csak azt kérdezem: hát maga sohase érzett semmit abból az átokból mely ránk nehezedik, — vagy egyszerre mindent elfelejtett?

— Hogy vér állana közöttünk Léwy? Komolyan hiszi, hogy a kiöntött emberi vérnek ilyen bosszúálló hatalma van?

— Mi van magával egyszerre? Olyan az arca, mintha minden hajszála égne akarna meredni! Mitől remült úgy meg? Hiszen nem gondoltam, olyan szöszerint a dolgot! — És maga Léwy, — hát maga? Sohase gondolt rá, hogy megházasodjék? — kérdezte Jákob gépiesen és látszott rajta, hogy gondolatai egészen másutt kalandoznak. — Oh én! Ha egyszer majd becsületes praxisom lesz, — majd csak találok valami jó partit ebben vagy abban a családban. Lesz tisztességes keresetem, dolgozni fogok, alkotni, — és ilyen étellel szívesen megelégszem.

— Igen, maga Léwy, maga boldog ember! mondotta Jákob. — Hosszan maga elé meredt és hirtelen, mint valami próféta extázisban fölkiáltott: — Tudom, igen, hogy szerencsétlenség lesz belőle! Igen, valami titok és átok van mirajtnak! És mégis dacolok vele! És ha csordultig is van a pohár ölé méreggel: — én fenékiig ürítem!

— Nem mennék le egy parti billiárdra? kérdezte Léwy.

A gondolatoknak ez a változott menete olyan erőszakolt volt, hogy Jákobban szinte

mechanikus módon nyilatkozott meg és arra készte, hogy hirtelen körülforogjon.

— No igen, — maga most bámul rám. Csak azt akartam ezzel mondani, hogy ha már egyszer mindenáron örült akar lenni, hát éppen elég ha egy irányban cselekszi azt. Ne kerülje a világot, mert ez mégjobban belevaldítja magát szerelmébe. Ami engem illet — én ártatlanságban mosom kezeimet.

— Na! — folytatta aztán, hogy Jákob szó nélkül az ablaknak fordult és az utót nézte, — részanta már magát?

— Igen, — mondotta Jákob és nagyot lélegzett.

Mikor elindult úgy ökolbe szoritotta két kezét, mintha valami elhatározást akarna megmarkolni, mert félős volt, hátha cserben hagyta.

Töredékek Thóra leveleiből, melyeket Holsteinba írt

... Elhíheded kedves Wilhelmina, hogy szörnyen kurizáltak nekem ezen a bálón! Volt közöttünk egy gárdatiszt, Hvidborn és egy hadnagy, Engberg, — ezek olyan dühösen udvaroltak nekem, hogy többször is egymásba ütköztek, és akkor aztán úgy méreggették egymást, mint két kakas, akik egy szem buzán akarnak összetűzni. Mégis csak az a legmirább dolog a világon, két ilyen ifjú urat látni és végighallgatni, hogyan licitálják tul egymást a bókólsában. Aztán volt itt a bálón egy nagyon érdekes ember is. Ezzel persze nem azt akarom mondani, hogy szépségével és elegánciájával különösebb feltűnést keltett volna, — nem, éppen az volt az érdekes benne, hogy majdnem egészen olyan volt, mint a többi gavallérok — és később megtudtam róla, hogy zsidó.

(Folyt. köv.)

A Központi Télikert-Bar szenzációs műsora korai záróra miatt este 9-kor kezdődik

Sz...
amely...
meg...
aki a...
kötet...
illusz...
„Wra...
kép:

Brahlek va...
pergett le. Anyu...
apuci akart. Gy...
pott, amit szeret...
Anasztázia pedig...
jánaak adott igaz...
Már az előé...

— Tojásos...
egyetlen életem...
magunk között...
megérdemelt vol...
vagy aszpikos p...
— A szer...
jásos előéletem...
inkább megszokt...

Wranyows...
épületes dialógu...
dezte, mikor vo...
semmiségeket. I...
annyiban, röstel...
talanságát.

— Ugy v...
mondta meggy...
mestert már n...
helyes, én is ug...
ember, ritka az...
Anasztáziánkat...

Károly és...
A tojásos...
dokki köhögés...
sietett hozzá, vi...
gósággal vereg...
hozzá Brühl ur...

— Milyen...
másan Brühl ur...
vább beszélni a...
Elkérte V...
natát, fölolvasta...
Terczi (ig...
tudott hozzászól...
nyowsky nem...
éteket, a szalvét...

— Neket...
egy rendes em...
— Mame...
keresztvizet kif...
drága, százhusz...
daxonokban bes...

— Akári...
Ha újságíró, le...
lovagja. A mul...
a Záp Kornélla...
író! Tudta, ki...
kinek a pénzét...
tudja, mi lesz...
ban van a mű...
titkár vállalt.

Folytatni...
— De n...
— Anná...
áll a feje, aki...
írni tudnál, ne...
adója, akkor e...
szerencsétlen fi...
vithatatlan.

Anasztázi...
kuc! kuc! —
világjavító az...
naiv szemtelens...

— Ugye...
lálja Záp Kort...
Akkor m...
mabb falat vol...
kedvéért Wra...
meg tudott vo...
gyöngyözöttett...
és nyugodtan...

— Záp...
kedélyességével...
Több annál. E...
Ujból on...
be is volt csip...
tantáziáját, am...
mosolygón.

Hangosa

Az

Kedd, 1923 december 25

ég és a csoport élénél
agilisabb vezető egyénisé-
munka vezetését Goldstein
Goldstein-családnál kedves
ökbe akarnak fogadni egy
sen árva zsidó fiút... —
vel mondják, — az is zsidó

megalakult az Aviva. És
oportja is: a „Ruth“, amely-
„Rachel“, melynek Roth
két Aviva most egymással
ez értékesebb, zsidó lányok
A zsidó fiúk se hagyják meg-
A szásvárosi „Barissza“
megalakulását: Am Jisz-

helyesen választották a szász-
a zsidó nép ő! És ha ti-
viszontlátás sok illuziót foa-
ulsággal szolgált: annak a
réséről, mely — ime — új
városi zsidóságot. (sz. b.)

nyok az árvákért

va leánycsoport tagjai, kik
fi estélyt rendeztek a zsidó
kat komolyan átáztáro, új,
alkoztak. Ismeretes, hogy az
bevezette az árvasegélyezést
ni kénytelen a támogatását,
sztán a helyi társadalom
zsidó tradíciók a legszertebb
aló az árvák segélyezését,
lóság részéről nem karolták
zal a megértéssel, amint az
zsidó árvagondozó kolozsvári
tagja van, mint a támoga-
rák száma és a tagdíjakból
kségletek tíz százalékát sem
lepotnak tarthatatlan voltát
elkes zsidó lányai, amikor
gy felkeresik a zsidó tár-
tagját és megértetik minden-
tőtelességünk vannak, külö-
tején árváinkkal szemben.
hogy leányaink fűzódását
fogja kísérelni és senki sem
z árvák támogatásának kö-
gondozónak ezekben a hó-
árvát kell ellátnia téliruhá-
s ehhez a nemes akciókhoz
kell nyújtania a megfelelő

ay, ezüst, színes Lepagenál,
ot.

nyilatkozott meg és arra
en körülforogjon.

magá most bámul rám.
szel mondani, hogy ha már
örült akar lenni, hát
ányban cselekszi azt. Ne
ert ez megjobban beleva-
be. Ami engem illet — én
n kezeimet.

rtatta aztán, hogy Jákob
k fordult és az utcát nézte,
gát?

ndotta Jákob és nagyot

gy ökölbe szoritotta két
elhatározást akarna meg-
volt, hátha cserben hagy-
ná.

ziből, melyeket Holsteinba irt

kedves Wilhelmina, hogy
nekem ezen a bálon! Volt
iszt, Hvidborn és egy had-
zek olyan dühösen udva-
többször is egymásba üt-
án egy méreggették egymást,
a egy szem buzán akarnak
k az a legmurisabb dolog
ifjú urat látni és végig-
itálják tal egymást a boko-
t a bálon egy nagyon érde-

persze nem azt akarom
épségével és eleganciájával
st kellett volna, — nem,
dekes benne, hogy majdnem
mint a többi gavallérok
tam róla, hogy zsidó.

Folyt. köv.

A gyanus újságíró

Szabó Imre Szent Elíz című regénye,
amely először az Uj Kelet hasábjain jelent
meg, osztatlan sikert hozott a szerzőnek,
aki a napokban „A piros zubbony“ című
kötetével jelentkezett a könyvpiacra. Az
illusztrát kis könyv egyik novellájából a
„Wranyowsky mesterből“ való az slábbi
kép: egy kitért zsidócsalád vacsorája.

Bráhlék vacsoráján a rendes családi csöndélet
pergett le. Anyuka hevesen ellenezte azt, amit
apuci akart. Gyuri, mert nem abból a befőtől ka-
pott, amit szeretett, anyuka ellen foglalt állást.
Anasztázia pedig tárgyilagosan szinlelve, hol ap-
jának adott igazat, hol anyjának.

Már az előtételnél tárgyi differenciák támadtak.

— Tojásos előtétl olyankor szokták csinálni,
egyetlen életem, — szölt Brühl papa — amikor
magunk között vagyunk. Ilyen kedves vendég
megérdemelt volna egy szép tokot tartár szósszal,
vagy aszupikos pisztrángot, vagy egy finom omlettet.

— A szerkesztő ur nem mindennap eszik to-
jásos előtétl — felelt az asszony kevés tapintattal,
inkább megszokott butaságból.

Wranyowsky mintha nem hallotta volna az
épiletes dialógust, átszólt Anasztáziához. Megkér-
dezte, mikor volt színházban, mit olvas és hasonló
semmiségeket. De az öreg nem hagyta a dolgot
annyiban, röstelte a vendég előtt a felesége tapin-
tatlanosságát.

— Ugy vélem és ennek nagyon örülök, —
mondta meggyőződéssel — hogy Wranyowsky
mestert már nem tekinted vendégnek. Nagyon
helyes, én is úgy akarom. Tehetséges, józan, ügyes
ember, ritka az ilyen újságíró. A nyomdát és
Anasztáziánkat nem is bizhatnánk jobb férfire.

Károly és Anasztázia elvörösödtek.

A tojásos étel a leány torkán akadt, ful-
dokló köhögés vett erőt rajta, a fiatalember oda-
sietett hozzá, vizet öntött a szájába, aggodó gyűn-
gödséggel veregette a hátát. Kuci, kuci, tette
hozzá Brühl ur és Anasztázia meg volt mentve.

— Milyen gyöngéd! — tette hozzá diadal-
masan Brühl ur — azt hiszem, nem is kell to-
vább beszélni a dologról, cselekedni kell!

Elkérte Wranyowskytól a holnapi cikk levo-
natát, fölolvasta és újból élvezte.

Tercsi (gy hívták anyucit) azért mégsem
tudott hozzászólni az esethez, a szögletes Wra-
nyowsky nem tetszett neki. Lenyelte a tojásos
ételt, a szalvétával megtörülte a száját és így szólt:

— Nekem gyanus az olyan újságíró, aki
egy rendes ember!

— Mameleben! — Brühl papa a tavalyi
keresztvizet kifélejtette e pillanatban — anyuci
drága, százhusz évig élj nekem, te kezdés para-
doxonokban beszélni!

— Akárhogy beszélék, nekem igazam van.
Ha újságíró, legyen újságíró, ne a becsületrend
lovagja. A multkor a színházi büffében beszéltem
a Záp Kornéllal. Az egy ember, látod, az újság-
író! Tudta, ki csináltatta Párisban a toalettet, és
kinek a pénzén csinálták Párisban a toalettet,
tudja, mi lesz a ezezon legközelebbi botránya, jó-
ban van a művésznőkkel és megveregeti az állam-
titkár vállát...

Folytatni akarta, de térje közbeszólt:

— De nem tud írni, leider Gottes!

— Annál jobb. Aki írni tud, annak írásra
áll a feje, aki nem tud, üzletre gondol. Ha te
írni tudnál, nem lennél a „Harcos Korzak“ ki-
adója, akkor egy nebbich lennél, egy idealista, egy
szerecsélen flótás, egy világmegjavító és egy ja-
vithatatlan.

Anasztázia, akinek az imént mentette meg
kuc! kuc! — egy Wranyowsky nevű nebbich és
világmegjavító az életét anyucinak adott igazat és
naiv szemtelenséggel kérdezte Károlytól:

— Ugye, maga is nagyszerű embernek ta-
lálja Záp Kornélt?

Akkor már a sütnél tartottak, ez már fino-
mabb falat volt, fiatal jéce gombásrizzsel, ennek
kedvéért Wranyowsky nagyobb tapintatlanságot is
meg tudott volna bocsátani. Brühl tata burgundit
gyöngyötetett poharába, Károly kellemesen leitta
és nyugodtan megtörülte a szája szélét.

— Záp Kornél — mondotta a jóllakottak
kedélyességével — Záp egy nagyszerű ember!
Több annál. Egy fenomén. Menjen hozzá!

Újból öntött a vörös borból, most már kissé
be is volt csipve, könnyű mámorra fölwillanyozta
tantáziáját, amely Marcsát rajzolta eléje. Ezuttal
mosolygón.

Hangosan kezdett gondolkozni.

— Marcsa, Marcsa, látod, mégis csak te
vagy a világ legkülönbje. Eszedbe jutott volna
valaha is, hogy engem Záp Kornéllal összehason-
lits? Engem? Azzal a Záppal!

Megint ivott és úgy érezte, hogy Mariska fő-
léje hajolt és nem olyan parancsoló bozzá, mint
egyébkor, kedvesen veregeti és simogatja az arcát.
Brühlök mulatságára teljesen elvesztette magát, bo-
csánatot kért Marcsától, hogy idejött.

Tercsi néni és leánya fölkapogtak.

Megvonták a nagyváradi zsidó liceum nyilvánossági jogát

A kormány iskolapolitikájának újabb jogfosztása. Gocan tankerületi vezérigazgató nyilatkozata

(Nagyvárad, december 24. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) A kormány erőszakos iskolapolitiká-
jának ma újabb zsidó iskola esett áldozatul. Szom-
baton délután a közoktatásügyi minisztériumból
rendelet érkezett Nagyváradra, amely

megfosztja a nagyváradi zsidó liceumot nyilvánossági jogától.

A közoktatásügyi miniszter újabb rendelete, amely
a kormány méltányosságát nem ismerő iskolapoliti-
kájának adja újabb tanujelét, óriási elkeseredést
szült városszerte.

Az iskolafentartó nagyváradi zsidó hitközség
és a közoktatásügyi minisztérium között már rég-
óta folytak tárgyalások a zsidó liceum sorsáról. A
tárgyalások során a közoktatásügyi miniszter ra-
gaskodott ahhoz, hogy az iskola vezetősége meg-
ezévből egy az első, mint a második osztályban tér-
jen át a román tanítási nyelvre. Az iskola vezetö-
sége hangsúlyozta a kívánság súlyos voltát és
annyt kért csupán, hogy egyelőre csak az első
osztályban legyen kötelező a román tanítási nyelv.

A közoktatásügyi minisztérium az iskola ve-
zetőségének kérésére azzal válaszolt, hogy rende-

— Látom, — szölt Brühl papa és mosoly-
gott — látom, hogy itt hiábavaló minden. Nem
bírná az italt. Nem közénk való az ilyen.

Anasztázia megcsókolta apja homlokát. Tercsi
néni is nagyon meg volt elégedve.

— Elintézett ember, — mondta Anasztázia
— bevisszük a kis szalonba, a sezlonon kialussza
magát. Talán ide lehetne rendelni helyébe Zápot.

— Ebben is benne vagyok — mondta Brühl
— vállára vette a mámoros itjut és vitte a kerevetre.

letileg megfosztotta az iskolát nyilvánossági jo-
gától. Ez az intézkedés

több mint félezer zsidó diák sorsát ve-
szélyezteti.

Gocan tankerületi vezérigazgató a kisebbségi ujeág-
íróknak nem akart erről a kérdéssel interjud adni.
Az egyik nagyváradi román lapban azonban nyi-
latkozott és e lap nyomán közöljük Gocan vezér-
igazgató nyilatkozatát:

A lap szerint Gocan tankerületi vezérigaz-
gató kijelentette, hogy a nyilvánossági jog meg-
vonására az szolgáltatott okot, hogy az iskola nem
vezette be a liceum első és második osztályába a
miniszteri rendelet szerint kötelező mértékben a
román nyelv tanítását. A diákok további sorsára
vonatközőleg a vezérigazgató kijelentette, hogy is-
kolai bizonyítványai csak akkor lesznek vég-
érvényesek, ha

a Gojáu-liceum tanári kara előtt írás-
beli és szóbeli vizsgát tesznek.

Az iskola előjárósága a közoktatásügyi mi-
nisztériumban interveniálni fog az intézkedés ügyében
és kéri fogja a sérelmes rendelet visszavonását.

Akik elmentek és nem tértek vissza

Egy kisfiú és egy kisleány rejtélyes eltűnése. A fiú tolvajok kezére került. Lélekfufarok tartják fogva Timocsa Máriát

(Kolozsvár, december 24. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) Tegnapelőtti számunkban részletesen
beszámoltunk arról, hogyan tűnt el és hogyan ke-
rült haza két heti távollét után a kis tizenegy-
éves Grama Anna. A másik eltűnés, amely élén-
ken foglalkoztatja a rendőrséget, Erdélyi Ferenc
kilenéves kisfiú esete, aki december 13-án ment
el szülei házából. Az iskolában a hittanóráról vala-
milyen ürügy alatt kikérkedett és többé nem tért
vissza. A rendőrség nyomozása mind a mai napig
egyéltalában semmi eredményre nem vezetett.

Elmentünk ma a kis Erdélyi Ferenc édes-
apjához, Erdélyi Farkas vasutashoz, aki fiáról a
következőket mondotta:

— A kisfiú nagyon kalandos természetű volt
és amellet lopni is szeretett. Dacára annak, hogy
bőven kapott enni, állandóan éhségről panaszkod-
t, ha elárúsító bódék közelébe került, boldogan
dézsmálta meg azokat. **Többizben megszökött már,**
mindig a környékbeli cigányoknál akadunk rá,
most azonban nincsen köztük. **A gyermek nagyon**
könnyen befolyásolható, ezért tartom valószínű-
nek, hogy valaki megfigyelte a gyerek bűnöző
hajlamait, magával csalta, hogy bűnös üzelmek
végrehajtásánál segítségére legyen.

Erdélyi Ferenc a Ferenc József-úti állami
elemi iskola első osztályába járt. Tanítónője így
nyilatkozott róla:

— Mi úgy tapasztaltuk, hogy a kis gyermek
nem volt normális. Észrevettük, hogy nagyon sze-
ret lopni, féltünk, hogy ebből idővel kleptománia
lesz. Dacára ennek osztálytársai és a tanítótestület
szerették Erdélyi Ferencet és ha éhségről panasz-
kodott, szívesen osztották meg vele uzsonnájukat.
Hogy a kis fiú miért szökött volna meg otthon-
ról nem tudjuk, nem tartjuk kizártnak, hogy
valaki elcsalta és most valamilyen céjből fogva
tartja.

A kis fiú bátyja Erdélyi Károly ugyanana-
nak az iskolának harmadik osztályába jár. Ezeket
mondja:

— A Friedmann-telepen lakunk, a főtőház
mellett és Ferenc állandó barátságot tartott fenn
az ott lakó cigánygyerekekkel. Én azt hiszem, hogy
valaki elcsalta Ferit, most tolvajnak tanítja ki és
hogy Feriből még híres rablóvezér lesz.

Nem valószínűtlen az a feltevés, hogy Er-

délyi Ferenc gonosztevők közé került, akik most
bütre nevelik.

Mária transzba esett

A Dónáth-ut 108. szám alatt laknak a kis
eltűnt Timocsa Mária (a rendőrségen tévedésből
Kimbuska Mária szerepel) szülei. A kert végén kis
kamraszerű szobában élnek, innen tűnt el a tizen-
ötéves, feltűnően szépszemű, széparcu, fejlett, gesz-
tereyebarna hajú Mária.

Az apja munkás, az anyja takarítani jár. Mind
a ketten azt hiszik, hogy a kisleány eltűnését sötét
titok öleli körül.

Az édesanyja szinte remeg, amikor az ettü-
nésről beszél:

— Egy évvel ezelőtt is eltűnt Mária és három
nap mulva került haza. Napokig nem lehetett
szavát venni, aztán is csak akadozva és valami
ígéret sulya alatt beszélt: sem arról, hogy mik
elbűtök meg az eltűnést, sem arról, hogy hol volt,
nem tudott semmit sem mondani. Munkások, akik
ép akkor ragadták meg, amikor szinte eszmélet-
lenül a Nádásba akart szaladni, jártak a dolog
után és megállapították, hogy Mária egy a kö-
mőczi telepen lakó munkásnál volt, akinek fele-
sége, így mondják, ártatlan lelkeket bocsát áruba.

— A titokzatos eset után Mária nagyon
jól viselkedett. Szorgalmasan járt varrodába, mi
nagyon szerény erőkhöz képest minden lehetővel
elláttuk, úgy tudom, nagyon megelégedetten élt.
Idegenekkel nem érintkezett, igazán csak jót
mondhatok szegény kisleányomról. **Meg vagyok**
győződve arról, hogy Mária megint a kömőczi
telepen lakó rettenetes emberek befolyása alá ke-
riült, ki tudja hol van most és mi lett belőle.

Kelemen Béláné Monostori-ut 23. szám alatti
varrodájában tanult Timocsa Mária. Főnöknője a
következőket mondotta róla:

— Mária nagyon jó munkás volt, nagyon
rövid idő volt még hátra, hogy felszabaduljon.
Nem hiszem, hogy önként távozott volna el, való-
színű, hogy a mult év eltűnését is hipnózis okozta.
Munka közben is észrevettük néha, mintha má-
sodpercekre transzba esett volna, azt hiszem, hogy
ez a szorgalmas és szép kisleány idegen befolyás
alatt állott.

Szegény Timocsa Mária!

Az „ASTRA“ teherautók üzemköltése a legalacsonyabb

9-kor kezdődik

Bethlen nyilatkozata párisi tárgyalásairól

A népszövetség megértéssel fogadta a magyar ügyet. Közzéteszik a jegyzőkönyv szövegét

(Budapest, dec. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Magyar Távirati Iroda jelentése szerint Bethlen, Kállay és Valkó miniszterek Bécsen át vasárnap este Budapestre érkeztek. Bethlen utközben nyilatkozott párisi tárgyalásairól és elmondotta, hogy a magyar ügyet a népszövetség megértéssel fogadta. A delegátusokat áthatotta a gondolat, hogy Magyarország gazdasági talpraállítása része Európa rekonstrukciójának. Hálával emlékezett meg arról a támogatásról, amellyel a nagyhatalmak a magyar ügyet minden vonatkozásában felkarolták. Ebben Magyarország politikai hitelének emelkedését látja és nemzetközi helyzetének javulását. Jóllehet a kölcsön ügye még nincs teljesen megoldva, mégis meg lehet állapítani, hogy a népszövetség a hatásköre alá tartozó feladatok legnagyobb részét megoldotta, amennyiben

a jegyzőkönyvek végleges szövegét megállapította.

Most még csak a jegyzőkönyvek formális kiállítására és aláírására van hátra, amely azért nem történhetett meg, mert a reparációs kérdés még nem nyerhetett elintézését. A kölcsönkérdés mielőbb való elintézését a népszövetség a magyar albizottságra ruházta. Ez a bizottság január közepén fog

összeülni. Időközben megvan annak a lehetősége, hogy a felvetett reparációs-kérdés is megoldást nyer. Ezt a tervet különben a népszövetség pénzügyi bizottsága is felvetette. A pénzügyi bizottság a teljesítmények összegét évi tízmillió aranykoronában a véli megállapítani, azzal a feltétellel, hogy a költségvetés egyensúlyát a korona stabilizálása nem veszélyezteti.

Bethlen azután kijelentette, továbbiakra nézve nem nyilatkozhat érdemben, mert nem vághat a magyar törvényhozás határozatai elé. A magyar nemzetgyűlésnek előbb

le kell tárgyalnia a kölcsön ügyét,

és csak azután lehet szó a kölcsön elhelyezéséről. A miniszterelnök ezzel fejezte be nyilatkozatát.

Minden híreszteléssel szemben megállapíthatom, hogy a népszövetség jegyzőkönyve a magyar álláspont szempontjából kielégítő és nem tartalmaz olyan feltételt, amely sértené Magyarország szuverenitását és nem tartalmaz a magyar belügyekbe való beavatkozást.

Bethlen kijelentette még, hogy az ország közvéleménye tájékoztatása céljából a jegyzőkönyv magyar fordítását közzé fogja tenni a lapokban.

A romániai faexport

Tizenkét év alatt tizenkétszeresére emelkedett a kivitel

(Kolozsvár, dec. 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A faexport leglényegesebb alkotórésze az ország közgazdasági életének, különösen Erdély közgazdaságában van a faexportnak nagy szerepe és a statisztikai adatok is bizonyítják, hogy Nagyrománia az impérium átvételét követő néhány év után, amikor a szomszédállamok között és a nemzetközi forgalomban normális közlekedési állapotok állottak be, Erdély faexportjának lehetett tulajdonítani, hogy a kiviteli cikk az ország leglényegesebb jövedelmi forrása lett. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium adatai szerint 1913-ban a régi királyság 260.000 tonna épületfa-exportot tüntet fel. Ez a szám 1920-ban a szállítási és termelési nehézségek miatt lecsökkent 66.000 tonnára.

Ezt a hiányt 1921-ben már rohamosan helyrehozta a kereskedelem. Új vállalatok alakultak és a régiak kibővültek. 1921-ben már 150.000 tonnát vittek ki, 1922-ben pedig hatalmas arányokban lendült a kivitel: 772 ezer tonnát exportáltak és két év alatt a faexport az előbbi évek kivitelének tizenkétszeresére emelkedett.

Az 1923-ik év első tíz hónapjában az export hivatalos kimutatás szerint így részleteződik:

653.890 tonna fenyődeszka, 66.855 tonna egyéb lágyfa, 8.805 tonna tölgyfa, 9.031 tonna egyéb fa, 937.687 tonna tüzelőfa.

1.758.268 tonna összkivitel, melyhez még 82.332 köbméter rönkfa járul. A román fa külföldi piaci: Anglia (fenyődeszkák), Egyiptom (épületfa), Bulgária (deszkák és rönkfa), Csehszlovákia (deszka, rönk- és tűzifa), Franciaország (deszkák), Görögország (deszkák), Olaszország (deszkák), Jugoszlávia (deszkák, rönkfa és tüzelőfa), Lengyelország (lágyfa), Törökország (épületfa), Svájc (deszkák) és Magyarország, ahová csak október havában 13.330 tonna épületfát, 6.501 tonna egyéb lágyfát, 926 tonna tölgyfát, 1.197 tonna egyéb fajta fát, 1.052 köbméter rönkfát és 81.821 tonna tüzelőfát exportáltak. Az utolsó 10 hónap faexportjának értéke 2 milliárd 124.923.000 lejre rug.

Miért stagnál a faexport

Hogy a faexport mai állásáról hü képet alkothassuk, felkerestük a fatigyek kiváló szakértőjét, Guttman Pétert, aki a következő felvilágosításokat adta:

— A fakivitel, amely Erdély csaknem legfontosabb exportja, ma sajnos erősen stagnál. Bekövetkezett a tél. Galac befagyott, úgy hogy a Kelet felé irányuló kivitel be kellett szüntetni, Magyarországon már régen nem tudunk konkurrálni a cseh fával a lej szilárdsága, az exporttarifa és a magas fuvardíj miatt. Tűzifát még csak szállítunk minimális mennyiségben, azonban fenyőfát egyáltalán nem tudunk Magyarországon elhelyezni.

— Ez igen nagy csapás Románia köz-

gazdaságára és ennek kizárólagosan a kormányzat az oka. Csehország nemcsak hogy vám nélkül engedi Magyarországra a fáját, de még 75 százalék fuvardíjengedményt is ad az exportőröknek. Románia viszont 50 százalék exportfuvardíjat számít a rendes fuvardíjon felül, az az oka annak, hogy a magyar piacot kilencven százalékban Csehország uralja és mi legfontosabb piacunkat veszítettük el. Kelet felé, ha Galacra keresztül a közlekedés lehetséges, már sokkal jobb a kivitel, itt azonban a nyugati államok, például Svédország konkurenciájával kell megküzdeni.

Hozzájárul még a kivitel megnehezítéséhez az a körülmény is, amelyről eddig csak felelőtlen helyről hallottam, hogy a vámtól ezentul nem francia frankban, amelynek fizetésére már berendkedünk, hanem angol fontban kell fizetni. Nem látom hogy a kormány felfogná az export és különösen a faexport nagy fontosságát. Pedig számokban kifejezve is nagy a veszteség, amely Romániát a faexport lépitése miatt évről évre éri.

Alef-bét

Rége, még másfél századdal ezeiőt is, a zsidó gyermek az alef-béttel lépett a szellem világába. Az egyszerű ember héber betűs imakönyvből imádkozott és héber betűs leveleket írt és kapott, ha más is volt a nyelv, — német, francia vagy spanyol — az eszköz, amellyel papírra vetették gondolataikat: a héber betű volt. A tudós pedig, akár szent, akár világi tudományokkal foglalkozott: héber könyveket használt. Még volt tiltva más irányú tanulmányok iránt érdeklődni. Aki azonban magis szomjazott más tudásra is, az tudott magán segíteni. Salomon Maimon (1754—1800) a lengyel származású élelművész zsidó bölcsész érdekesen írja le önéletrajzában, hogy miként tett szert a latin és német betűk ismeretére.

„Eszrevettem — mondja — néhány vasos héber könyvről, hogy többféle abc található bennük, mert az ívek számának megjelölésére nemcsak a héber alef-bét és így e célból a második és harmadik abc-nél más, hanem a latin és német betűket használtak. Sejttem tehát, hogy az egymással álló írásjelek ugyanazt a betűt jelölik és mert hallottam már valamit a nyelvok abójának rendjéről, azzal a föltevélssel éltem, hogy például az a, amely az alef mellett állott, ugyancsak alef-et jelent. Ily módon ismertem meg lassanként a latin és német betűket.”

Ma fordított a helyzet. Nemcsak a héber nyelvet, de a héber betűket sem ismeri az új nemzedék és ha szüksége van héber szavakra, akkor latin betűs átírásban olvassa azokat. A hanyatlás magas fokát jellemzi az a tény, hogy rabbik adnak ki imakönyveket, amelyekben a Kaddis imát latin betűs átírásban is közlik.

A jövő zsidó nemzedék, amely Palesztinából kapja ideáljait és szellemi életének irányát, a héber betűt visszahelyezi régi uralmába, a gondolat és érzelem közvetítője a héber nyelv és betű lesz.

De a galutnak magának is gondolkodnia kell a jövő zsidó nemzedék héber tudásáról és ezt az utat akarja előkészíteni. Az Uj Kelet hetilapja, amikor programjába vette, hogy a magyar olvasó zsidóságban is fölkeltsen és ébren tartja a héber betűt és héber nyelv szeretetét. Működését fogja ejteni, hogy minden számában egy-egy örökértékű héber irodalmi alkotás jelenjen meg, a magyar fordítással egyidőben. Bialik halhatatlan költészete és a biblia szent szövege ősi, nemzeti nyelvtünkön fogja hirdetni, az olvasónak, a zsidó nép és a héber nyelv nagy föltámadását.

Az Uj Kelet hetilapja e hét pénteken fog először megjelenni. Az Uj Kelet előfizető a hetilapot díjtanulul kapják.

Erdélyi Kálmán: Uj utakon

— Világkönyvek-sorozat első száma —

Tíz éve immár, — jelzi Erdélyi Kálmán könyvének előszava — hogy a munkásság tudományos kiművelése megakadt. Ezt a beállott hézagot akarja az erdélyi, magyar nyelven olvasó munkásság körében betölteni a Világkönyvek sorozata, melynek első száma, Erdélyi Kálmán: Uj utakon című könyve, most jelent meg.

Szerencsés és sokatigéző nekilendülés, hogy a Világkönyvek első száma Erdélyi Kálmán előszavát nemcsak a munkásság, de a társadalomtudomány kérdései iránt érdeklődők táborának. Erdélyi Kálmán inkább olvasó, mint író ember. A könyve mintegy tíz kisebb tanulmányt fog össze, melyek mindegyike mögött a sztematikusan feldolgozott könyvek egész glédája. Ezt a hatalmas irodalmi és tudományos felkészültséget kell az írónak úgy összefognia, hogy egymás mellé, egymás ellen állított cstatumok vagy kivonatok helyett egy gondolatör végső konkluzióját adja. Ezt a nehéz feladatot kísérel meg Erdélyi és hogy ezt nem abban a teljességben sikerül elérnie, amint az — éppen a munkás olvasók szempontjából — kívánatos lenne, onnan van, hogy — amint jeleztük is — az olvasó kiválogatásával fogja össze tanulmányait. Ez aztán olyan tömörséget ad a legtöbb írásának, melyet a téma nem bír el a szűkre szabott kereten belül. Tudományos felkészültsége értékben és erőben nagyterjedelmű, részekre bontott tanulmányok megírását parancsolná, de meg kell elégednie azzal a pár oldallal, mely rendelkezésre állhat. Természetesen ilyen tömör és sokat dő tanulmány népszerű ismeretet nem adhat. De annál nagyobbak azok a belső értékek, melyek Erdélyt valóban munkásmozgalmunk egyik legjobban felkészült teoretikusává teszik. Komoly és alapos tudását tiszta látása fogja egységbe és egésszé. Erdélyi Kálmán első könyve csak bevezetője lehet annak a szociológiai munkásságnak, melyre valóban hivatott és kitért. Ez a kis könyv negyvenöt oldalán sokat, nagyon sokat adott a nekilendült erdélyi tudományos irodalmunk egyik legszebb géreinek tekintetűnk. Az izléses könyv elé Székely J. nos írt előszót. A könyv ára huszonöt lej; s minden könyvkereskedésben kapható. (sz. b.)

— Mit hozzon az angyal Kun Mátyástól, Calea Victoriei 2.?

— Apukának borotvát!

Házassulandók
figyelmébe

Saját érdekében győződjön meg, hogy bitorait mégis csak

Fischer Albert és Társa

cégnél szeresheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!

Gyári lerakat C. Uj, Calea Regole Ferdinand 61. sz. Telefon 5-79 Gyártó: Gherla

Csoosembék, kisgyermek-
kek ideális ápolószere a

Höfer-féle gyermekhintőpor és hólar-leia gyermek-
crém!

Az Uj Kelet az
napilapja
felelős szerkes-
teje Uj Kelet cik-
jelölésév
Előfizetési árak
félre
örszaniában és
Rader P
hirdetési

Az ősz.
En ug
Mint egy
Valami fájás
Rakódik r
Hát nincs er
Élet-halál
Kis horizont
Es rossz ag

(Oh dolgok
Mi hát a
Mi az: meg
Mi az: s
Csak hangu
Csak szó
Halk gyötr
Alomhajó,

Es látom o
Ki fonny
Két büszke
Es szögl
S örjngve
Hülö val
Ősz: fonn
En megcsó

S a röt av
S csord
Oh rőthaj
Az elmu
Csak nem
Es sirni
Es röt haj
Az Ősz, a

Az

A p
teség szav
olvasóinak
egyelőre t
elsejével t
és mi m
ságának.
zaklatást
ben a go
van csak
és sérelm
széke elé
az Uj Ke

Jól
vatásunk
mérten, r
gyöngö
hangunk
zsidóságá
Uj Kelet
götte és
védelmé
meink fö
mert a r
a mi er
hangotok

En
megjelen
bőséges
tudomár
neveseb
Uj Kele
lapot, a
az Uj K
T
leesség
előfizető
terjessz

szemzedék, amely Palesztinát szellemi életének irányát, helyezi régi uralmába, a közvetítője a héber nyelv

magának is gondolkodnia nemzedék héber tudásáról előkészíteni. Az Uj Kelet címjében vette, hogy a magyarban is fölkelte és ébren a héber nyelv szeretetét, hogy minden számában egy-egy irodalmi alkotás jelenjen titással egyidőben. Bialik és a biblia szent szövege ön fogja hirdetni, az ol és a héber nyelv nagy

lapja e hét pénteken fog az Uj Kelet előfizető a he- ják.

Mán: Uj utakon

szorozat első száma — jelzi Erdélyi Kálmán — hogy a munkásság tudom megakadt. Ezt a beállott élyi, magyar nyelven olvasó betölteni a Világkönyvek 3 száma, Erdélyi Kálmán: nye, most jelent meg.

katigere nekilendülés, hogy száma Erdélyi könyvet a munkásság, de a társadései iránt érdeklődők álman inkább olvasó, mint mintegy tíz kisebb tanul-lyek mindegyike mögött idologozott könyvek egész as irodalmi és tudományos z írónak úgy összefognia, egymás ellen állított c tá- ok helyett egy gondolatkor tja. Ezt a nehéz feladatot és hogy ezt nem abban a lérnie, amint az — éppen szempontjából — kívánatos gy — amint jeleztük is — atásával fogja össze tanul-lyan tömörséget ad a leg- st a téma nem bír el a n belül. Tudományos fel- és érőben nagyterjedelmű, lmányok megírását paran- l elégednie azzal a pár kezésére állhat. Természe- sokat dó tanulmányi nép- adhat. De annál nagyobbak melyek Erdélyt valóban egyik legjobban felkészült Komoly és alapos tudását ységbe és egészé. Erdélyi csak bevezetője lehet annak sságnak, melyre valóban z a kis könyv negyvenöt n sokat adott s nekilendült irodalmuk egyik legszebb ik. Az izléses könyv elé szót. A könyv ára huszonöt kereskedésben kapható.

— jelzi Erdélyi Kálmán — hogy a munkásság tudom megakadt. Ezt a beállott élyi, magyar nyelven olvasó betölteni a Világkönyvek 3 száma, Erdélyi Kálmán: nye, most jelent meg.

katigere nekilendülés, hogy száma Erdélyi könyvet a munkásság, de a társadései iránt érdeklődők álman inkább olvasó, mint mintegy tíz kisebb tanul-lyek mindegyike mögött idologozott könyvek egész as irodalmi és tudományos z írónak úgy összefognia, egymás ellen állított c tá- ok helyett egy gondolatkor tja. Ezt a nehéz feladatot és hogy ezt nem abban a lérnie, amint az — éppen szempontjából — kívánatos gy — amint jeleztük is — atásával fogja össze tanul-lyan tömörséget ad a leg- st a téma nem bír el a n belül. Tudományos fel- és érőben nagyterjedelmű, lmányok megírását paran- l elégednie azzal a pár kezésére állhat. Természe- sokat dó tanulmányi nép- adhat. De annál nagyobbak melyek Erdélyt valóban egyik legjobban felkészült Komoly és alapos tudását ységbe és egészé. Erdélyi csak bevezetője lehet annak sságnak, melyre valóban z a kis könyv negyvenöt n sokat adott s nekilendült irodalmuk egyik legszebb ik. Az izléses könyv elé szót. A könyv ára huszonöt kereskedésben kapható.

— jelzi Erdélyi Kálmán — hogy a munkásság tudom megakadt. Ezt a beállott élyi, magyar nyelven olvasó betölteni a Világkönyvek 3 száma, Erdélyi Kálmán: nye, most jelent meg.

katigere nekilendülés, hogy száma Erdélyi könyvet a munkásság, de a társadései iránt érdeklődők álman inkább olvasó, mint mintegy tíz kisebb tanul-lyek mindegyike mögött idologozott könyvek egész as irodalmi és tudományos z írónak úgy összefognia, egymás ellen állított c tá- ok helyett egy gondolatkor tja. Ezt a nehéz feladatot és hogy ezt nem abban a lérnie, amint az — éppen szempontjából — kívánatos gy — amint jeleztük is — atásával fogja össze tanul-lyan tömörséget ad a leg- st a téma nem bír el a n belül. Tudományos fel- és érőben nagyterjedelmű, lmányok megírását paran- l elégednie azzal a pár kezésére állhat. Természe- sokat dó tanulmányi nép- adhat. De annál nagyobbak melyek Erdélyt valóban egyik legjobban felkészült Komoly és alapos tudását ységbe és egészé. Erdélyi csak bevezetője lehet annak sságnak, melyre valóban z a kis könyv negyvenöt n sokat adott s nekilendült irodalmuk egyik legszebb ik. Az izléses könyv elé szót. A könyv ára huszonöt kereskedésben kapható.

Saját érd- kében győződjön meg, hogy butorait mégis c ak

Fischer Albert és Társa cégnél szeresheti be a legolcsóbban. Figyelni a címre!

ca Regole Ferdinand 61. sz. Gyártó: Ghoria

ter-iaio gyermek-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás meg- jelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Öromániában és külföldön az „Uj Kelet“ részére kizárólag Rador Publicitate (Bucaresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

Meghaltam

Az ősz. En ugy szeretem, s nézem, nézem, Mint egy orvos, halódó gyermekét.

Valami fájás, s nem fájás egészen Rakodik rám lehulló pernyekép.

Hát nincs erőm, — hát mindegy, — hát enyészsen. Elet-halál: Mind egy-egy ferde kép,

Kis horizontok, szabva törpe-szükre És rossz agyunk a dolgok görbe-tükre.

(Oh dolgok lelke, győtrő lelki dolgok Mi hát a lét? Mi az, hogy tér, idő? Mi az: meghalni és mi az, hogy: boldog,

Mi az: születni, s az, hogy: rémitő? Csak hangulat, amit magamban hordok,

Csak szó, értelmét veszített régi tő, Halk győtrődés, az örök Semmi láttán, Alamhajó, az álomtenger hátán.)

És látom olykor, róthaju leánynak Ki fonnyadt arcot fátyollal takar Két büszke melle mindinkább levánnad

És szögletesre vált a váll, a kar. S őrzöngve sugom: Ősz, Ősz, Ősz, ne bánjad

Hüllő valód, ha csókot, lázt akar, Ősz: fonnyadt lány, a hervadás ne fájjon,

En megcsókollak, hosszan, sirva, szájon.

S a rőt avarra halkán hull a térdem, S csordultig telt szívemből könny szakad.

Oh róthaju lány: Ősz, lásd, hozzád értem, Az elmulásban nem vagy már magad.

Csak nem tűnődni, sok hogyan, mierten És sirni, sirni, sirni nem szabad...

És rőt haját rám szórja könnyes halkán Az Ősz, az Ősz.

Olyan jó volt. Meghaltam.

Giszkalay János

Az erdélyi zsidóság fórumán

A polgári év fordulóján a bizalom és az öszintesség szavaival fordulunk azokhoz, akik az Uj Kelet olvasóinak táborában vannak és azokhoz, akik egyelőre még táborunkon kívül állanak. Január elsejével új előfizetési dátum nyílik lapunk számára és mi meghirdetjük az Uj Keletet Erdély zsidóságának. Az elmúlt esztendő csak keserűséget és zaklatást hozott a zsidó népnek Erdélyben. Ezekben a gondterhes napokban egyetlen egy fóruma van csak a zsidóságnak, mely érdekeiért sikra száll és sérelmeit az ország és a kultúremberiség itélőszéké elé tárja — és ez a fórum, ez a szószóló: az Uj Kelet.

Jól tudjuk mi azt, hogy ebben a védő hivatalunkban, a fenyegető veszedelmek nagyságához mérten, nagyon is csekély a mi erőnk és nagyon is gyöngye a mi hangunk. De erőnk növekedése és hangunk erősödése nem tőlünk, hanem Erdély zsidóságától függ. Mennél több előfizetője lesz az Uj Keletnek, annál nagyobb tömegek állanak mögötte és annál nagyobb lesz a mi erőnk a zsidóság védelmében, annál súlyosabb a mi hangunk sérelmeink feltárásában. Fizessetek elő az Uj Keletre, mert a mi gyarapodásunk a zsidóság gyarapodása, a mi erőnk a ti erőtok és a mi hangunk a ti hangotok.

Ennek a hétnek pénteki napjától kezdve megjelenik az Uj Kelet hetilapja is. Ez a hetilap bőséges tárháza lesz mindennek, ami zsidó kultúra, tudomány és szépirodalom. A bel- és külföld legnevesebb zsidó tudósai és írói vesznek részt az Uj Kelet hetilapjának megírásában és ezt a hetilapot, amely maga is külön anyagi és kulturérték, az Uj Kelet előfizetői teljesen díjmentesen kapják.

Tartsa minden erdélyi zsidó szívbeli kötelességének, hogy az Uj Keletre előfizessen és régi előfizetőinket megkérjük, hogy ösmeretségükben terjesszék az Uj Keletet.

Az Uj Kelet előfizetési ára:

Table with 2 columns: Duration and Price. Rows: Egy hóra (60 lei), Negyedévre (170 lei), Félévre (320 lei), Egész évre (600 lei).

Az Uj Kelet legközelebbi száma a nyomdászemélyzet többségének közbeeső munkaszünete miatt pénteken reggel a rendes időben jelenik meg.

Kolozsvári előfizetőinkhez. Az utóbbi napokban több panasz érkezett kiadóhivatalunkhoz, hogy a lapkihordók egyes kerületekben rendetlenül kézbesítik az Uj Keletet. Felkérjük előfizetőinket, hogy minden ilyen esetben akár levélileg, akár telefonon értesítsenek bennünket, hogy a megfelelő intézkedést megteheszük.

Szigoruan őrzik Ludendorffot és Hitler. Berlinből jelentik: A bajor hatóságok elrendelték Ludendorff müncheni villájának szigorú őrzet alatt tartását. Ludendorff több hívet letartóztatták. A vezérezredes egész levelezését lefoglalták. Hitler is az eddiginél sokkal szigorubban őrzik fogságában.

Különös baleset a román-cseh határkövetletélnél. Szatmárról jelentik: Az elmúlt héten volt a cseh-román határ bikszádi szakaszán az ünnepélyes határkövetlet. Prodan kapitány két közlegényrel a bikszádi hegyre ment, hogy ott a határkövet elhelyezzék. A határkövetletélnél könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt. A téli hónapokba benyuló enyhe időjárásnak tulajdonítható, hogy — ami emberemlékezet óta nem történt meg — december elején nyári zivatar keletkezett és sűrű villámcsapások cikáztak a bikszádi hegyek között. A villám beütött abba a fába, amely mellett a határkövet elhelyezték éppen akkor, amikor a katonák a munkálatokat végezték. Szerencsére nagyobb baj nem történt. Prodan kapitányt csak az a balesett érte, hogy az órája megállott és a zsebében lévő villanylámpa elromlott, a két katonát azonban eszméletlen állapotban vitték le a hegytetőről.

A félmillió magyar államjegyek. Budapestről jelentik: Az új magyar félmillió-koronás magyar államjegyek már elkészültek Zürichben. A címleteket egy bizottság vette át Svájcban és karácsonykor már forgalomba is kerülnek.

Utazás közben is dolgozik a zsebmetsző. Szombaton hajnalban a Nagyváradról Kolozsvárra haladó gyorsvonaton utazott Freitzig bukaresti nagykereskedő. Az uton egy harmincöt körüli elegáns fiatalemberrel ismerkedett meg, aki elpanaszolta utitársának, hogy nagyon aggodik kézitáskájának sorsa fölött, amelyben százezreket érő gyémántjait helyezte el. Freitzig erre elmondta az ismeretlen idegennek: az ő kofferjában is negyedmillió lej húzódik meg. Kolozsváron Freitzig szállt a vonatról és megkérte utitársát, hogy vigyázzon kézitáskájára. Tíz perc múlva, amikor az étkezőből visszatért, utitársát és kofferjét nem találta a kupében. Jelentést tett a pályaudvari rendőrségnek, ahol megállapították, hogy az utitárs Ferenczi Kálmán volt, az egyik leghíresebb erdélyi zsebmetsző. Ferenci csak a közelmúltban szökött meg a kolozsvári ügyészség fogházából és azóta nem adott életjelet magáról. A nyomozás folyik.

Poincaré a német reparációról

Páris, december 24. Poincaré Courneuvében beszédet mondott, amelyben a Ruhr-vidék megszállásának előzményeit ismertette. Kijelentette, hogy a franciák a Ruhr-vidékről csak akkor mennek el, ha a németek megfizetik tartozásaikat. Hajlandók azonban vizsgálat tárgyává tenni minden olyan rendezési módot, amely gyorsabb és biztosabb fizetést tesz lehetővé.

Leszállított árák!

HARISNYA, KEZTYŰ ÉS KÖTÖTTÁRU KÜLÖN-LEGESSÉGEK EREDETI GYÁRI ÁRBAN ÁRUSITTATNAK

BLATT

Leszállított árák!

KÖTÖTT-SZŰVÖTT ARUHÁZA Leszállított CLUJ KOLOZSVAR FÓTÉR 13. SZÁM ALATT

Állami tisztviselőknek külön engedmény!

Az olajkirályt ültetik az albán trónra Rómából jelentik, hogy az albán királyi trónt hir szerint egy milliomosnak fogják följánlani, mert csak így remélik az ország pénzügyi helyzetének talpraállítását. A „Chicago Tribune“ római levelezőjének értesülése szerint királyul Harry Sinclair amerikai olajkirályt szemelték ki. Sinclair bizalmas emberei a múlt héten Rómán keresztül Tiránába utaztak.

Séta közben. Kovács István bogártelki vállalkozó vállra vetett fegyverével a vasuti sinek között sétálgatott. Egy kőben megbotlott, esett, a fegyvere elsült és a golyó a szerencsétlen emberbe furódott. Életveszélyes sérüléseivel a bántf-hunyadi kórházba vitték.

A vendéglősök kára. A vendéglős ipar- testület karöltve a kolozsvári kereskedelmi és ipar- kamarával, összeírta azoknak a kárvallottaknak kár- ráját, amelyek december tizenhatodikán és tizenhe- tedikén történt zavargásokból keletkeztek. A lista a következő: Zimmermann Herman vendéglős (4000), Goldstein Herman (10.000), Ábrahám Lázár (1000), Patria kávéház (23.000), Goldmann Emil (3000), Feiermann Ignác (5000) és Biazini szálloda 3950 lej.

Megröntgenezik Tutankhament. A középső-egyiptomi Luxorból jelentik, hogy Howard Carten Carnarvon lord utóda, aki folytatja Tutankhamen sírjának feltárását, tervbe- vette, hogy megröntgenezteti a Fáráo több- ezeréves mumiáját. A röntgenezést a jeles röntgenológus Derry doktor fogja végezni, aki elsőrendű mumiaszakértő is. A röntgenvizsgá- latból, úgy remélik, ki fog derülni a Fáráo életkora, sőt talán halálának oka is, mert némely egyiptológusok szerint Tutankhament valószínűleg az utóda meggyilkoltatta.

Genius. Franyó Zoltán és Nagy Dániel szer- kesztésében „Genius“ címmel új folyóirat indult Aradon, melynek első száma karácsonyra jelenik meg. A „Genius“ nemcsak az erdélyi magyar iroda- lomnak lesz reprezentatív fóruma, nemcsak az utódállamok magyar irodalmának szellemi központja, a „Genius“ hasábjain európai levegővel találko- zik az a magyar olvasó, aki a Nyugat kultúráját szomjazza, mert valamikor élt vele s így életszük- ségletévé vált.

Budapesti csapatok külföldi mérkőzé- sei. Budapestről jelentik: A szombathelyi atlétikai klub Barcelonában mérkőzött az Európával és 6:3 arányban verességet szenvedett. A magyar kapus a második féldőben megsérült és a következő nap a revans-mérkőzésen ismét az Európa-csapat győ- zött 2:1 arányban. — A vasasok csapata Barce- lonával szemben 7:2 arányban szenvedett veresé- get. A revans-mérkőzésen 2:0 arányban a vasa- sok győztek. — Zürichben az MTK játszott a Joung Fellows ellen 1:1 döntetlen arányban, havas pályán.

Csak egyszer kóstolja meg és mindig kérni fogja a Baumel, Steiner és Társa Rt. lugszi cég udvari szállítók „Besco“ likörkülönlegességeit. 1

Megunta az életét a fegyenc. Hirsch Sándor fegyencet Nagybányáról két fegyveres ka- tona Jilavára kísérté. A kolozsvári állomáson Hirsch egy észrevétlen pillanatban zsebkésével több helyen mellbeszurta magát. A mentők be- kötötték sebeit és bevitték a rabkórházba, ahol újabb öngyilkossági kísérletet követett el. Egy kis üveg morfiomot szerzett és tartalmát kiitta. Mire észrevették, elvesztette eszméletét. Az elősiető orvosok gyomormosást alkalmaztak és az életunt fegyencet másodsor is megmentették.

Jó családból való kiszolgáló kisasszo- nyokat keresek és 2 fiatalembert azonnali be- lépésre. Román és magyar nyelvtudás megki- vántatik. Tuffli-cukrászda, Calea Victoriei 5.

Rendőri hírek. Tegnap délután Fatu detektív letartóztatott három fiatalkorut, kik vas- uti szabadjegyeket hamisítottak. A gyerekeket át- adták a fiataalkoruk bíróságának. — Kristof Gav- ril Kálvária-utca 16. szám alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy Rumandi Bora megtámadta és véresre verte. Dulakodás közben zsebéből ezer lejt tartalmazó pénztárcáját is kilopta. A rendőrség Rumandit letartóztatta. — Makkay és Burkhard cég feljelentést tett a negyedik kerületi rendőrsé- gen ismeretlen tettesek ellen, akik üzletének áru- készletét állandóan dézsmálják. A rendőrségnek sikerült a tetteseket az üzlet négy fiataalkoru alkal- mazottjában letartóztatni. — Tegnap délután az Attila-utca tetejében levő barakkok egyike, eddig ismeretlen okból kigyulladt és teljesen leégett. — Tegnap este telefonon értesítették a tűzoltókat, hogy a Metropol kávéház épületének a padlása ki- gyulladt. A tűzoltók teljes felszereléssel a hely- színre érkeztek, de padlástűz helyett csak egy kisebb kéménytűzet találtak. A tüzet eloltották.

KÖZGAZDASÁG

Községi takarékpénztár Máramaroszi-geten. Máramaroszi-getről jelentik: Dr. Ciple Pál polgármester Mihali Gábor megyei prefektussal karöltve községi takarékpénztár felállítását tervezték. A város pénztárának tartalékösszege felhasználásával fogják a bank üzemét megkezdeni. Az új községi takarékpénztár alaptőkéje ötmillió lesz.

Anglia amerikai adósságai. Londonból jelentik: Anglia félévénként 92 millió dollárt fizet adósságai kamataként az Egyesült-Államoknak. A most esedékes részletet a napokban utalták át Londonból Newyorkba.

A mai valutapiac

Zürich nyitáskor 3-95-tel jegyezte a lejt, ezzel szemben a többi valuták estek. Feltűnő a francia frank lemorzsolódása, amely Bécsben is esett, viszont a lej itt is és egyebütt emelkedő tendenciát mutat. Az ünnep előtti üzletlenség mellett még nem bontakozott ki ez a tendencia, de a bankok devizaosztály-vezetői szerint a közeljövőben a lej szilárdulása várható. A mai árak a következők: osztrák korona 362—365, belső magyar korona 169—173, cseh korona 570—572, francia frank 9-90—10-10, svájci frank 34-15—34-20, dollár 195—196, font sterling 855—858, olasz lira 8-45—8-50, dinár 2-20—2-25.

Valutapiac december 24-én:

Bukarest. Devizák: Páris 997, London 855, Newyork 196, Róma 850, Zürich 34-20, Prága 572, Bécs 28, Budapest 110, Varsó 55.

Bukarest. Valuták: Napoleon 750, márka —, leva 132, török lira 107, font sterling 855, francia frank 10-60, svájci frank 34-50, olasz lira 880, drachma 360, dinár 215, dollár 197, lengyel marka 50, osztr. korona 28, magyar korona 65, cseh korona 570.

Zürich. Nyitás—Zárulat: Newyork 573-75—573-75, London 2491-5—2491-5, Páris 28-92-5—28-92-5, Milano 2476—2476, Prága 1675—1675, Budapest 301-5—301-5, Belgrad 647-5—647-5, Bukarest 295—295, Varsó —, Bécs 80-80—80-80, Berlin 140—140.

Iparfejlesztési bizottság. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi miniszter bizottságot nevezett ki a belső iparfejlesztés lehetőségeinek és módzatainak tanulmányozására, valamint a hamis gyári jelzések elleni intézkedések kidolgozására. A bizottságnak huszonkét tagja van. Az erdélyi nagyiparosok között helyet foglalnak dr. Farkas Mózes és dr. Polony Artur.

A gabonaexport. Bukarestből jelentik: Újabb kimutatások szerint a statisztikai hivatal és a legfőbb gazdasági bizottság adatai alapján Románia évi buzaexportja négyezer vagonná tehető. A belső szükséglet 245 ezer vagonra rug és ebbe bele lehet kalkulálni a 70 ezer vagon vetőmagot is. Exportra tehát százötvenezer vagon maradna, szemben a háború előtti százharmincezer vagonnal. A buza- és lisztexport az elmúlt esztendőben szünetelt, de árpában és zabban, hüvelyesekben és tengeriben az év eléggé kedvező eredményeket mutatott fel, amennyiben összesen egymilliárd és néhány ezer tonna került exportra, közel egymilliárd lej értékben. Országok szerint az export iránya a következő volt: Algier (árpa és tengeri), Anglia (árpa, tengeri, zab és hüvelyesek), Ausztria (árpa, tengeri, korpa és hüvelyesek), Belgium (árpa, tengeri és bab), Csehszlovákia (zab, tengeri, korpa és hüvelyesek), Dánia (árpa és tengeri), Egyiptom (hüvelyesek), Franciaország (árpa, tengeri, korpa és hüvelyesek), Németország (ugyanazok), Görögország (ugyanazok), Gibraltár (főleg tengeri), Olaszország (főleg hüvelyesek), Hollandia (árpa, zab, főleg tengeri, korpa és hüvelyesek), Lengyelország (főleg tengeri és hüvelyesek), Spanyolország (hüvelyesek kisebb mennyiségben), Törökország (főleg tengeri és árpa), Magyarország (tengeri és hüvelyesek kisebb mennyiségben). Az ország legjobb konzumensei Belgium, Németország és Franciaország voltak, amelyeknek szüksége az összes exportnak majdnem egynegyedét foglalta le.

* Ha gummi-óvszert vásárolunk, ne fogadjunk el mást, csak „Ollá“-t.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Kedd délután: Faust (új szereposztással). Szerda: Tosca. Péntek: Carmen (Aposiolescuval). Szombat: Hangverseny. Vasárnap: Faust.

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Kedd délután: Leányvásár. Este: Hattyulovag. Szerda d. u: 3-kor: Sárga csikó. Este: 8-kor: Luxemburg grófja. Csütörtök d. u: 3-kor: Bajadér. Este: 8-kor Szép asszony kocsisa. Péntek: Téli ballada. Szombat d. u: Lili. Este: Szép Heléna. Vasárnap d. u: Három a tánc. Este: Szép Heléna. Hétfő: Lumpaciuss Vagabundus és a 3 jómádár.

MOZGÓK MŰSORA

Kedd, december 25.

Select-Mozgó: „Végre az enyém“. Rendkívül érdekes dráma 6 felvonásban. Főszerepben Elena Lunda és Alfredo Bertone. Esküvő a halálos ágyon. Hogyan megy férjhez egy modern leány.

Uránia-Mozgó: Szenzáció! „Sámson harca a viperákkal“. Nagyszabású dráma 5 felvonásban. Főszerepben Luciano Albertini, az akrobata-herceg. Sámson mint az elesébitott diáklány védelmezője. Izgalmas, kalandos, érdekes film.

Apollo-Mozgó: Nagy akrobatikai esemény! „Óriások harca“. Akrobata dráma 6 felvonásban. Főszerepben Fantoma atléta, Mario Guaita Ansonia. Az óriás szerelme a törékeny René Montreand iránt. Az óriás legyőzi az atléták egész klubját.

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

KÜLÖNLEGES DUPLAMALÁTA à la SALVATOR IDÉNYSOR

édeskésítü forgalombahozatalát

megkezdte a Dréher Haggemacher Nagyvárad Sörgyár Részvénytársaság

Győződjön meg személyesen a leszállított árakról

Oval- és blondellkeretek nagy választékban

Nagy szállítmány
ROSENTHAL

Képkerekezést huszonegy óra alatt készítenek

étkészlet, vendéglői felszerelés, üvegkészlet
érkezett raktárra

Tányér, duplaerős, mély vagy lapos,
16.— lej

1 literes borosüveget gyári áron alul szállítok

Teáscsésze, angol forma hozzávaló kis tányérral
20.— lej

Tányér, duplaerős, csemege,
12.— lej

Fekete-kávés csésze hozzávaló kis tányérral
18.— lej

FISCHER

Főüzlet: Cluj

Telefon 10—02

Cluj, Piața Unirei 13. szám

Fiók: Tg.-Murăș

Telefon 2—97

MŰVÉSZET

ERA HETI MŰSORA

(szereposztással).

(lesceval).

RENDEZÉSI HETI MŰSORA

sár.
csikó.
mburg grófja.
Bajadér.
szony kocsisa.

táne.
dus és a 3 jómádár.

AKROBATA MŰSORA

december 25.
„Végre az enyém”. Rend-
6 felvonásban. Főszerep-
Alfredo Bertone. Esküvő
gyan megy férjhez egy

Szenzáció! „Sámson harca
szabású dráma 5 felvonás-
no Albertini, az akrobata-
az elesébitott diáklány
kalandos. érdekesítő

Nagy akrobatikai ese-
a. Akrobata dráma 6
en Fantoma atléta, Mario
riás szerelme a törekeny
Az óriás legyőzi az atlé-

DETI GYÁRI ÁRAK!

T.
ALEA VICTORIEI 24.

VATOR

ól
szonnegyóra

észlet

csésze, angol forma
závaló kis tányérral
20.— lej

ketekávés csésze
závaló kis tányérral
18.— lej

Tg.-Murás
fon 2-97

★ ★

A legszebb karácsonyi ajándék a

**Chaussures
"ECHO"**

védjeggyel ellátott cipő,
mert
ez a legjobb, legolcsóbb, legdivatosabb

★

Mindenütt csak ilyen cipőket kérjenek

★ ★

Longines

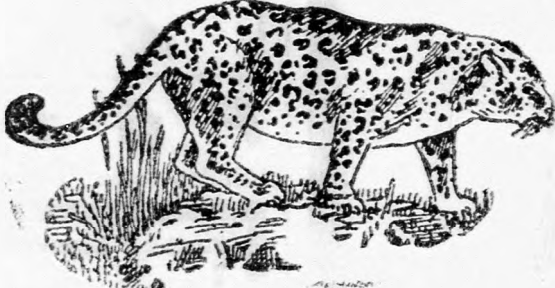
órák — 7 nagydíj — Elegáns és pontos

Izrael & Co. Cal. Victoriei 2

—

Karácsonyi és ujévi árainkból 15% kedvezményt adunk!

—

—

Karácsonyi és ujévi árainkból 15% kedvezményt adunk!

—

"LEBEDA"

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-
stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:
paplant,
matracot,
párnát és
mindennemű
ágyneműt.

★
Telefon 596
★

Veszünk és eladunk:
lőszórt,
disznószórt,
kecskeszórt,
gyapjut,
tollat,
africés
Seegrast.

★
Villamos tollfosztógépünkön
tollfosztást, mosást, porzást és
tisztítást vállalunk.

Vállalunk:
kórházi,
közintézeti,
szállodai
felszerelések
szállítását.

★
Telefon 515
★

**Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.**

Comunei cult. evraú status-quo din Timisoara-Fabr
247-1923. sz.

Pályázat

A Timisoara (Temesvár) gyárvárosi izr. statusquo
hitközség pályázatot hirdet egy feltétlen vallásos
állásra.

Nevezettnek a מִשְׁרָטֵי מֶשֶׁרֶטֶט mészárszékben is feltügyelni
kell; három ismert rabbitól קבלות szal kell birtnia.

Fizetés megállapodás szerint és szabad lakás.
Pályázatok legkésőbb 1924 január hó 15-ig kül-
dendők be (Splaiul Iosif Kunz 4/a címre.

Csak meghívottak költségei térítettek meg.

Az elnökség.

Három új szó:

KALLA
halkonszervek
a legjobbak!

Gyártja a „Kalla”
halkonszervegyár
Timisoara

Kaphatók minden fűszer- és csemegekereskedésben.

Telefon- sz. 81. LÁDAGYÁR Pótkülföldi Égőgép

Mindennemű ládát és fadóbozokat összeszerelzen és szét-
szedett részekben megrendelezen azonnali készit és
szállit a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cm, Strada Cernauti (volt Kajantol-ut) 1 szám

Carol MIHÁLY Károly
gabona, termény és
magkereskedő

Târgu-Mureş — Marosvásárhely
Sürgöncím: Mihály Károly
Telefonszám 85 5221

Figyelem a nagy vashid sarokra!
A címre fig. ellen

Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltok. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

ROSENZWEIG ANTAL
BUCHHANDLUNG
CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38.

סדרורים, מחזורים, ספרים, פריטים, אלמנטים, נדבכים, און איינפאכע בנדען, שול סדרורים און איבערזעצונגען, ספרים, פריטים, פרישע פרישע און איבערזעצונגען, און תנך, סעקסט, סלחות, תפילות, צאנז, וואגה, מענה לשון, תפילות, מעבר ועקב, שערות ציון, לקיט צבי ברפת המון, תנאים, כתבות, שורה לודות, שום קנדעה נמיות, לומדישע ספרים, דן, עין ועקב, מדרוש, משניות, חק, משניות, נר, נשמה, הורות, נשמות, מעשה בבל, עשירי, ברך, שבע, קנות, הורות, מלות, דרוש ספרים, ספר, צדוקים, בלחן, ועיני, ספר, הורות, חלום, שטיינר, שפיות, נאטל, יארטליק, קאפלד, תפילין, הצעות, פרשת, מוות, בתים, הילדן, פר, מוות, ציצית, צמר, ימשי, מליתים, גדולים, וקטנים, צמר, ומשי.

עטרות, גאלד, און זילבער בארטען.

Raktárról szállítjuk azonnal
Framag-Gaggenau gyártmányu következő famegmunkálógépeket

Gatter 30 coll
Háromoldalu gyalugépek
Egyengető gyalugéptengely
Hosszlyukfűrőgépek, köszörűgépek
Szallagfűrész 700, 800 és 900 m³/m
Egyengető gyalugép 400, 500 m³/m
Egyetemes szallagfűrész
Vastagság gyalugépek
Gömbgyalugép
Marógépek

Technica Rt.
Tárgul-Mures
Sürgöncim: Technica ☞ Telefonsz. 336

Emil Blaga autóraktára Cluj

Tömör-gumik teherautókra minden méretben kaphatók

Kivánatra árjegyzékkel szolgá!

ארטה כשר ארטה כשר

Szalámi

és mindennemű felvágottak a legolcsóbb napi árban és naponta frissen vágott liba és frissen sürt libaszir kapható:

Lebovics szalámigyár
Cluj, Str. G. Baritiu (Malom-u.) 8. sz.
Árjegyzék és ארטה כשר kivánatra ingyen

Mégis csak a Szilágyi Ilikőrök a legjobbak!

Cipőire tétessen BERSON-GUMMITALPAT

és meg fog győződni, hogy ez kellemes viselet. Azonkívül a Berson-gummitalp jóval olcsóbb, mint a bőrtalp, tehát ennek viselése nagy megkönnyítést jelent. A cipőkészítőtől követelje azonban a szakszerű alkalmaz. st ezen gummitalpaknak a hozzávaló Berson-cementtel.

Raglások, öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj, Piața Unirei 14.
Telefon 431.

Épületüvegezés, képeretezés,

kávéházi, vendéglői, háztartási cikkek, demionok, táblaüveg, lámpaárak és porcellánedényekből legolcsóbb beszerzési forrás

Ausländer Rudolfnál
Cluj-Kolozsvár, Cal. R. Ferdinand (v. Ferenc J.-ut) 37. sz. alatt, az Uránia palota mellett.
Engros! Endetail!

Fűződrót
minden szám Lepagenál, Cluj-Kolozsvár, Piața Unirei

Szabad bemenet vételkötelezettség nélkül!

Világ-városokban

sem látható szennyezés és látványosság

Parisien-Áruház
Cal. Regele Ferdinand 12.
Telefon 592

karácsonyi gyermekjáték kiállítása
mely szombaton, december 8-án nyílt meg.

Nagy választék és olcsó árak:
Harisnya, rövidaru, férfidivatkülönlegességek, üveg-, porcellán és díszműárakban

Szabad bemenet minden vételkötelezettség nélkül!

Kedd, 1923
EGÉSZ I
ZONGOR
★
M
BU
Con
A legna
luxusz
Constan
nak Kor
és Paler
N e w
Az utazás
nyokat az
zését még
M. E
Mo
PÉ
ORA
STR
Prim
Sörgö
Autó
elektr
Csisz
Ezen
B
ORA
TAR

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK ★ STERNBERG J. ★ ORADEA-MARE PIAȚA UNIRII

tétesen
MMITALPAT

ogy ez kellemes viselet.
mitalp jóval olcsóbb, mint
selese nagy megtakarítást
követelje azonban a szak-
gummitalpoknak a hozzá-
n-cementtel.

gyermekruhák
ek

umann

aj,
rei 14.

n 431.

ületüvegezés,
pkeretezés,

bázi, vendéglői, háztartási
ek, demionok, táblaüveg,
aárúk és porcellánedények-
egolesőbb beszerzési forrás

usländer
udolfnál

Kolozsvár, Cal. R. Ferdi-
(v. Ferenc J.-ut) 37. sz.
az Uránia palota mellett

ros! Endetail!

d r ó t

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii

kötelezettség nélküli!

ág-
okban

átható
ció és
yosság

-Áruház

rdinand 12.
n 592

sonyi
ekjáték
tása

ember 8-án nyílt meg.

és olcsó árak:
divatkülönlegességek,
és diszkrétárakban

kötelezettség nélküli!

★ BYRON LINE LONDON ★

M. Embiricos & Co.

BUCUREȘTI, STRADA PARIS No. 1.

Constanța direct New-York

A legnagyobb tengerentuli luxuszöszöskkel, amelyek Constanța kikötőből indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direct New-Yorkba.

Atszállítás, vesztegzár nélkül. Az utazás tartama 16 nap tengerentuli luxuszöszöskkel.

Constantinople 25.000 tonnás
Byron 22.000 tonnás
Themistocles . 18.000 tonnás

Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50 százalékkal olcsóbb és lejjben fizetendő. Összes előirt okmányokat az utlevéllel és négy aláírt fényképpel beküldve, a regisztrálást és az amerikai vizum megszerzését még most elvállaljuk. Minden érdeklődő saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát, ha bizalommal fordul központi irodánkhoz, ahol bármely információt szívesen megadunk

M. EMBIRICOS & CO., București, Strada Paris No. 1.

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden méretben és
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

Ujrafoncsorozás

„ASTRA“

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

Sürgöncím: Vagonastra Arad ★ ARAD ★ Telefonszám 694 és 900

Motorształy:

Autobuszok, Teherautók, Cisternaautók, Stábil benzínmotorok, Benzín-elektromos gépcsoportok, Esztergápadok, Excenterprések, Frictios prések, Csiszológépek. Alkatrészek mindenféle rendszerű személy- és teherautókhoz és benzínmotorokhoz.

Ezen gyártmányok eredeti gyári áron beszerzhetők az alábbi bizományi raktárakból:

ARAD: Automobil és Gépkereskedelmi Vállalat, Strada Alexandri No. 6.
BRAȘOVAN: „Sylvania“ Műszaki RT., Piața Boilor No. 7.
CLUJ: Blaga Emil, Piața Ștefan cel Mare 3.
LUGOJ: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugoj.
ORADEA-MARE: „Economia“ Ipari és Kereskedelmi R. T., Piața Mihai Viteazul No. 1.
SATMAR: Príncipe Testvérek Vasöntőde és Gépgyár R. T.
SIBIU: Dr. Schultze & Co. Technisches Verkaufsbüro Seilergasse No. 3.
Compania Anglo Americana, Bretter Promenade.
TÁRGU-MUREȘ: Bíró Endre okl. gépészmérnök gépipari vállalata, Str. Ștefan Voda No. 1/a.
TIMISOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gorovegasse No. 5.

DURA

temesvári elemgyár összes gyártmányai állandóan raktáron gyári áron

VADÁSZ & COMP.

MŰSZAKI VÁLLALAT

Str. TudorVladimirescu (Mikes Kelemen-u.) 11
Telefon 3-84

★

Modern fürdőszoba,
mosdó, klozet és egyéb vízvezetéki berendezések

Villamos vasalók,
főzőedények, égők és mindennemű elektrotechnikai cikkek

Szerelések
és javítások eszközlése garancia mellett

Setyemernyők
és drótfarmák állandó nagy raktára

Modernül berendezett javítóműhely

★

Üzlet:

Str. Universității (v. Egyetem-utca) 2. szám
Telefon 2-14

Engros ¹⁸³³ Endetail

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

lámpaárúk bármily mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

CLUJ,
Piața M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39, Telefon 954.

„ASTRA“ festékgyár Cluj

Strada Regina Maria 25 :: Telefonszám 241

Gyártmányok: Okker, satinober, fekete és falzöldek minden árnyalatban és elsőrendű minőségben

TUNGSRAM

ist die beste Glühlampe

Gyermekjáték, gyermekkocsik, diszműárak teljes kiárúsítása

Minden vevő
10% kedvezményben
részesül. Kiskereske-
dőknek nagyobb vétel-
nél nagyobb ár-
kedvezmény

Eisenstädter Fülöp és Társa

v. Lakatos-Aruházban

CLUJ

Strada Regina Maria
(v. Deák Ferenc-
utca) 13. szám
alatt

„SIRPINOL“

legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugymint: Tüdő-
és hörghurut, köhögés, számarköhögés és tuberkulózis ellen. Min-
denki kérje háziorvosát, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!

Kapható minden gyógyszerárban

Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-
tára Reghinul-Sásesc

Lusztig és Nussbächer

enkorkalkülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

Sándor Agoston Utóda

cégnél békebeli női és férfi
bőrkecstyük újra kaphatók

Férfidivatkülönlegességek! Férfi fehéreneműeket
mérték után vállaltunk

LEGJOBB

ZSEBLAMPA

DURAA

GYÁR TEMESVÁR

Szőrmebundák,

Sportkabátok,

Valódi alaska boák

„MODE DE PARIS“

CLUJ, PIATA UNIREI 12.

minden színben, női szőrmekalapokban nagy raktár

TELEFON 768

Tisztit, frissit, felüdtt,
Szeplőt tüntet, bőrt puhit
Az arcbőrt megfehériti
Kaiser-Borax
a valódi.

1496

Első Erdélyrészi Ékszerárugyar

Cluj, Calea Regale Ferdinand 13. szám
Telefon Interurban 2-13 * Sürgöny: Juvaere. Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogószati arany * Arany, ezüst és
és farrasztó * platina-beváltás

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst
órákban nagy berakat.

Csak viszontelárúsítóknak!

GÁRDIES TÁRSA

fényképezési műtermei

Cluj-Kolozsvár, str. Saguna

(v. Bartha Miklós-utca) 13

Fotók,
gyermekfelvételek,
nagyítások

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța

direkt

Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille

Constanța tranzit Canada

Constanța-Délamerika

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet

„Sarnia“ Pasagiul Comedia, Bukarest

és a „Reclama“ Cluj

frissit, felüdt,
tüntet, bört puhit
bört megfehériti
Ser-Borax
a valódi.

Reszi-Ekszerárúgyár
Pogele Ferdinand 13. szám
Sürgönc: Javare, G.
Ártás, nagykereskedés
Any, ezüst és
platinabeváltás
szaldó órákban, valamint kincset
nyelben nagy kerakat.
Kontelárusítóknak!

ARS
Farkas,
gyermekárviselek,
nagyfűszerek

RE LINE
AJÓZÁSI TÁRSASÁG

lak - átszállás nélkül
Instanța
direkt
Newyork
Jaffa-Marseille
tranzit **Canada**
á-Délamerika

Jegyek iránt érdeklődni lehet
szívesen Comedia, **Bukarest**
"Teclama" Cluj

O N 7 6 8

boák
kban nagy raktár

A nyugati
szörmedivat
legújabb különlegességei

Mártonffy Testvérek

szücsök állandó szörmekiállítás

Cluj, Piața Unirii

20 sz.

Sürgönc cím: Mártonffypelz :: Telefon 10-25

Posztók

Szövetek

Szőnyegek

Pokrócok

Ma már mindenki tudja és hirdetni is felesleges, hogy Kolozsvárt a legszebb, legjobb és legtartósabb

**raglán, női és férfi télikabát,
kamgarn, velour és
divatszövetek**

legolcsóbb bevásárlási forrása eredeti gyári áron

Scherer Károly és Flai utódai

Gromen és Herbert

nagys ebeni posztógyárának lerakatában

**Cluj, Calea Regele Ferdinand
(Wesselényi M.-u.)
13. szám**

Manometert, mindenféle mérőműszereket készit és javításokat vállal **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 31

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lel. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lel. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lel. Jellegű hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésekkel a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatnak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lel 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Bel- és külföldi fuvarleveleket díjmentesen felülvizsgál és fuvardíjtöbbleteket a legrövidebb időn belül folyósít **Recompens** nemzetközi fuvarlevél felülvizsgáló intézet **Timișoara, Helvét-u. 8.**

Butor! Legelősebb bevásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

**Prima
bácskai
kender**

Kapható:
**HAVAS DEZSÓ
Timișoara**

Írógépek

1870 és kellekek állandóan nagy választékban. Javításokat legelősebben vállalok. **Finkler Antal** Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.

Aarhus Oliefabrik A/s. aarhusi (Dánia) gyárban készült

„Rose“

együtt, minden idegen anyagoktól mentes, tiszta, 100%-os

Cocos-ételzsir

minden más készítményt minőségben messze felülmúl!

כשר אף למחרון
כפי עדותו של הרב הגהות
מה קאפל רייך
אנאקא מודאקסא שיח

Használatban

ízletes, kellemes, egészséges és cca 20%-kal szaporább más készítményeknél.

Csak egyszer tegyen próbát!

Bevásárlásnál saját érdekében határozottan követelje!

Képviselet és gyári lerakat
Luka Gyula
Keresk és Bizományi Vállalatna
Gurda (Torda)
Telefon 6

DYPOL

I. NACHT

SOCIETATE
IN NUME COLECTIV
CLUJ

Str. Memorandului 20.

★ Telefonok: ★ Iroda 653 ★ Raktár 654 ★

Vasuti anyagok!

**Vasak, fémek,
csavarok, csőáruk
stb. stb.**

Távirati cím: Metalnacht

Félig ingyen!

**Női kabátok
és férfiruhák**

Női kabát jónimőségű szövetből Lei . . 1350.—
Női kabát biberettel 1600.—
Plüss-bunda 2900.—
Férfi raglán gyapjú-double 1800.—
Teljes férföltöny 1300.—
Ezenkívül gyönyörű modellek állandóan raktáron

Calea Regele Ferdinand 34.

(volt Ferencz József-ut)

az **Uránia-Mozgóval szemben**

Magas kalóriájú
lupényi kőszén, kokszot, sziléziai szalonszén
és speciális mosott kovácszén

valamint belföldi közepkalóriájú széneket azonnal szállít üzemek és szénagykereskedők részére

FERROCARBON

SZÉNKERESKEDELMI TÁRSASÁG **TIMIȘOARA, AGRÁRPALOTA, TELEFONSZ.: 9.**

Sziléziai és belföldi bányák kizárólagos képviselői.

Fiók: Cluj, C. Reg. Ferdinand 70

Expozitúra: Petroseni, Kattowitz

A MÜNCHENI „SALVATOR“ sörrel vetekedő

„HERCULES“ barna duplamalátá TÁPSÖR

december 15-től kezdve ismét mindenütt állandóan kapható, akárcsak a közkezdelt világos

„Monostor“-sör

Ajánljuk: Krémlikörkülönlegességeinket, rumokat, cognacot, seprő-, szilva- és törkölypálinkákat, szeszfinomítványt, eredeti erdélyi asztali-, peccsenye- és csemegeborainkat.

Czell Frigyes és Fiai Dr. Czell Vilmos-csoport

sörfőzde, likőr- és rumgyár és bornyagykereskedése

Telefonszám: 78

Cluj-Kolozsvár

Interurban: 12—31

Szörmeárunkban nagy választék ★ Sportkabátok 3900 leitől feljebb

S. EISENSTÄDTER

Telefonszám: 724

Cluj, Calea Victoriei 2

AFERKEZ
HIVATAL
Cluj-Koloz
L. Pop, (B
Telefon:
és kiadóh
Zs. N. Sz.
A kézirato
szerkesztő
rendők. M
adur

Cluj-Kol

Szabad

A k
a politiká
kell take
politika
hatja zás
badság je
sérletetés
megszorit
megoldan
szafelő t
mert a sz
okoskodó
keindél, a
az irány
hogya
válljanak

E
vette a r
végén is
galom m
években
tövisok
keresked
hogya a
kell a ve
jának.
tudta, h
het bold
nyerstern
gekben k
két elő
minél tö
vásklóer
csak így
baddá te
ipart. H
ság válik
akt Nagy
kijelentet
dés alapj

Elé
zás után
Constant
országos
felesleges
tását ma
máksokk
készletek
delkezün
tás, amel
pontosító
szükség,
niztérium
ságot is.
rosi elő
lakosság
tása után
lem bevét
kormány
kicsinyes
tudja kö
séglettel
erre sem
sának eg
legsziúsk
maximál

An
miniszter
bukaresti
belsőgym
tését jav
következ
delmi re
a maggy
logikája
okos kie
kíméletle
nak, ha
ség erre
és megn
a ponton